This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

ΑΓΑΠΗΤΟΥ
ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΑΡΑΙ-
ΝΕΤΙΚΑ ΟΒ'.
Πρὸς τὸν Ἰουστινιανὸν Βασιλέα.

AGAPETI
DIACONI
CAPITA ADMONITORIA
LXXII.
Ad Iustinianum Imperatorem.

Vltima editio multis purgata mendis, & explanata per P. GVERIN P.

BIBLIOTHECA BODLEIANA

PARISIIS,
Apud SEBASTIANVM CRAMOISY, Typographum Regium ordinarium, via Iacobæa, sub Ciconiis.

M. DC. XXXV.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

141. m. 828.

LECTORI.

AMABILIS (amande Lector) *tibi, non vt eum modò diligenter voluas: verùm etiam, si Christianus es, memoriæ fideliter mandes* (*in hoc enim libello Christianorum omnia continentur officia*) *exponitur.* ἀγαπητὸς *Græcè, Latinè* amabilis *dicitur: meritò quidem amabilis, cùm propter venustatem illius & elegantiam, tùm propter grauissimas cuiuscumque capitis sententias, in quibus multa paucis & intellectu facillima continentur: hac in editione tamen, quam multis diligenter expurgaui mendis, in auxilium tyronum, quibus ille Libellus datur discendus, in fine singuli capitis explanationem eorum, quæ difficultatis aliquid habere videntur, apposui, in qua præcipuè accentuum ratio, vnà cum radice verborum & regimine docetur. Vale.*

Pagina 86. linea 2. αὐτῆς, lege αὐτοῦ.

Summa Priuilegij.

LVDOVICI XIII. Galliæ & Nauarræ Regis auctoritate ſancitum eſt, & patentibus eius litteris cautum, ne quis in regno ipſius aliiſve locis eius ditioni ſubiectis, intrà nouem proximos annos à die impreſſionis primæ inchoandos & numerandos, excudat, vendat; excudendum, vendendúmque quouis modo & ratione curet librum, qui inſcribitur, *Agapeti Diaconi Capita Admoniteria LXXII. ad Iuſtinianum Imperat.* &c. præter Sebaſtianum Cramoiſy Typographum Regium ordinarium, atque Bibliopolam Iuratum ac Ciuem Pariſienſem, aut illos, quibus ipſemet conceſſerit. Prohibitum inſuper eadem auctoritate regia omnibus eius ſubditis, eundem librum extra regni ſui limites imprimendum curare, vel quempiam vbicumque fuerit ad id agendum impellere, ac inſtigare, ſine conſenſu dicti Sebaſtiani Cramoiſy, ſub pœna confiſcationis librorum, aliiſve pœnis originali diplomate contra delinquentes expreſſis. Datum Pariſiis 12. Aprilis, 1635.

De mandato Regis ſic ſignatum, VICTON.

ΑΓΑΠΗΤΟΥ
ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΑΡΑΙ-
ΝΕΤΙΚΑ ΟΒ'.

AGAPETI
DIACONI
CAPITA ADMONITORIA
LXXII.

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
ΠΑΡΑΙΝΕΤΙΚΩΝ,

χεδὸν ἁπάντων τῶν ἀπὸ ΑΓΑΠΗΤΟΥ
Ἀφικόμου τῆς ἁγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης
Ἐκκλησίας· ὧν ἡ ἀκρόσιχις ὧδε πως ἔχει.

Τῷ Ἁγιωτάτῳ, καὶ Θεοσεβεστάτῳ βασιλεῖ ἡμῶν
Ἰουστινιανῷ, Ἀγαπητὸς ὁ ἐλάχιστος
Ἀφικόμου.

ΤΙΜΗΣ ἁπάσης ὑπερτεθὲν ἔχων ἀξίωμα, Βασιλεῦ, ὑμᾶς ὑπὲρ ἅπαντας τοὺς τούτου σε ἀξιώσαντα Θεόν. ὅτι καὶ καθ' ὁμοίωσιν, τῆς ἐπουρανίου βασιλείας ἔδωκέ σοι ὁ σκηπτοῦχος λόγον τῆς ὑπηκόου δωμαιότητος, ἵνα τοὺς ἀρίστους τοὺς διδάξῃς τὰ τοῦ δικαίου φυλακτικά,

EXPOSITIO CAPITVM ADMONITORIORVM EDITA extempore ab AGAPETO Diacono ſanctiſſimæ Dei magnæ Eccleſiæ. Quorum apex literarius ſic pote habet.

Diuo & pientiſſimo Imperatori noſtro Iuſtiniano, Agapetus minimus Diaconus.

HONORE quolibet ſublimiorem quum habeas dignitatem, ô Imperator, honoras ſupra omnes, qui hoc te dignatus eſt Deum: quoniam iuxta ſimilitudinem cæleſtis regni tradidit tibi ſceptrum terrenæ poteſtatis, vt homines edoceres iuſti cuſtodiam,

καὶ τῶν κατ' αὐτὸν λυσιτέλειαν ἐκδιώξης τὸν ὑλικὸν, ὑπὸ τῷ αὐτῷ βασιλευόμενος νόμῳ, καὶ τῶν ὑπὸ σὲ βασιλέων ἐννόμως.

VOCVM EXPLANATIO.

Τῷ.] articulus præpoſ. dat. caſus circumflexus. circunflectuntur enim genitiui & datiui omnes artic. tam præp. quàm ſubiunct.

ὑποπτότῳ.] ſuperlatiuus dat. caſ. cum acuto in penultima: quia vltima longa nunquam acuitur antepenultima atticis exceptis. Nota omnes ſuperlatiuos, plures quàm duas habentes ſyllabas, habere accentum in antepenultima acutum.

καί.] coniunctio cum acuto, ſed fit grauis in contextu orationis; omnis enim acutus in vltima fit grauis, illum ſequente aliqua dictione Græca, interrogatiuo τίς excepto; verùm remanet acutus in fine periodi, ſequente puncto & nulla dictione Græca.

ἐνσεσεισμένῳ.] ſuperl. vide ſuprà.

βασιλεῖ.] dat. ſing. à βασιλεύς; omnis contractio quæ reperitur in 3. declin. contract. circunflectitur cum vocatiuo ſingulari eiuſdem decl.

ἡμῶν.] pronom. ab ἐγὼ cum circumflexo in vltima. vide pronomina.

Ἰουστινιανῷ.] nomen proprium 3. decl. ſimpl. datiui caſ. cum circunflexo in vltima: omnes enim genitiui & datiui 1. 2. & 3. ſimplicium, quorum nominatiuus notatur acuto in vltima, circunflectun-

& eorum, qui aduersus ipsum rabiunt, cohiberes latratum, ipsius obtemperans legibus, & subditos regens legitimè.

ὑπέρ πλεον.] comparat. à positiuo ὑπέρ cum acuto in antep. omnis enim comparatiuus in πλεος & πλειν, habet in antep. acutum, fœmininum verò in πλείες cum acuto in penultima.

ἔχων.] præs. part. ἔχω accusatiuo iungitur, acutum habet in penult. omnes enim recti participiorum præsentis temporis verborum baryt. habent acutum in penultima.

αἴξιωμα.] subst. neutrum accus. cas. cum acuto in antepen. quia omnia penè neutra in α desinentia & plures quàm duas syll. habentia tali afficiuntur accentu.

βασιλεῦ.] vocatiuus, vt suprà.

πιμεῖ.] 2. persona verbi circunfl. πιμάω ῶ.

ἅπασας.] accus. plur. à radice πᾶς omnis, & α cum acuto in antep. quia α in compositione retrahit accentum.

ὑπέρ.] præpositio regens accus. cùm significat *supra*, & aliquando genitiuum.

τούτου.] genit. sing. pronom. demonstratiui.

σε.] non habet accentum, quia est encliticum. omnis enim dictio enclitica dissyll. & monosyll. posita post dictionem proparoxytonam & properispomenam suum reiicit accent. in istius præcedentis vltimam, si verò paroxytona dictio præcedat encliticam enclitica suum accentum amittit, (vt hîc videre est,) si sit monosyl. dissyll. verò suum retinet accentum.

ἀξιώσαντα.] aor. 1. part. verbi ἀξιόω. fut. ώσω, accuſ. ſingularis.

ϛεὸς, νῦ.] ſubſt. 3. decl. ſimp. ὂπ aduerbium.

ὀμαλῶν.] accuſ. ſing. 2. decl. contract. cum acuto in antep. omne nomen in ῶν 2. contract. plures quàm duas habens ſyll. notatur in antep. acuto.

κατά.] præpoſ. accuſ. gaudens ſignificans *ſecundùm*, ſignificans verò *aduerſus* genitiuo; habet θ, propter ὁ aſperum ſequens.

ἐπιμαρτύρου.] nom. comm. generis genit. caſ. quare habeat acutum in penult. vide ſuprà. vltima longa, &c.

βασιλέως.] ſubſt. 2. decl. ſimp. genit. caſus cum acuto in penul. quia vltima eſt longa: ſi breuis eſſet haberet in penultima circunflexum, quia longa naturâ ante finalem breuem circunflectitur, ſi accentus debeat eſſe in penult.

ἔδωκε.] aor. 1. ind. verbi δίδωμι, quare ωι reiiciat accentum, vide ſuprà.

ἵνα.] hæc particula ſubiunctiuo iungitur.

δι δάξῃς.] 2. aor. 1. ſub. verbi δι δάσκω accuſ. iun-

ΚΕΦ. β'.

Ὡς κυβερνήτης ἀγχυπρῳ ἀγκαθμὸς τῷ βασιλέως πολυόμματος νοῒ, ἀγκατέχων ἀσφαλῶς τῆς δίνομίας τοὺς οἴακας, καὶ ἀπωθούμενος ἰσχυρῶς τ δινομίας τοὺς ῥύακας, ἵνα ὁ σκάφος τῆς παγκοσμείου πολιτείας μὴ ἐκπίπτῃ κύμασιν ἀδικίας.

gitur: cum ῃ, quia 2. & 3. ſing. ſubiunctiui ita debent ſcribi.

φυλακὴν.] accuſ. à φυλακὴ cum acuto in vltima, quia accuſ. in 4. declinationibus pariſyllabicis eundem habet accentum ac nominatiuus.

λυσαντων.] genit. plu. præſ. part. verbi λυσαω.

ἀπολέξῃς.] aor. 1. ſub. verb. ἀπολήγω. regit accuſ.

ὑπό.] præpoſitio, poſt quam ponitur genit. aliquando dat.

βασιλευόμενος.] part. præſentis temp. à βασιλεύομαι, genitiuo gaudet, acuto notatur in antep. quia omnia participia præſ. in μενος, tali notantur accentu.

νομῶν.] genit. plur. à νομός.

ὑπό τι.] τι retinet ſuum accentum, quia multis placet encliticas retinere ſuum accentum poſt præpoſitiones poſitas.

ἐντόμως.] aduerb. cum acuto in penult. quia aduerbia in ως, à nominibus proparox. & paroxitonis deriuatis habent acutum in penult. ſi ab oxit. circunflexus in vltima.

CAP. 2.

CEv gubernator, vigilat perpetuò Imperatoris multioculus intellectus, obtinens turò æquitatis clauos, atque expellens fortiter proluuiem iniquitatis, vt cymba omnibus modis ornatæ Reipublicæ non incidat fluctibus iniquitatis.

Ως.] coniunctio accentu caret, posita pro ἵνα infinitiuo gaudet.

κυβερνήτης.] nom. subst. 1. decl. simpl. cum acuto in penultima, formatum à tertia persona singularis perf. suæ radicis κυβερνάω *guberno*, sublato augmento, & ω in ης mutato; & ita de similibus: vide verbalia.

ἀγρυπνεῖ.] 3. sing. contracta verbi circumfl. ἀγρυπνέω *vigilo*, radix ὕπνος *somnus*.

διαπαντός.] aduerbium, à radice πᾶς *omnis*.

βασιλέως.] genit. sing. à βασιλεύς, cum acuto in penultima, quia omnis casus (nominat. & vocat. exceptis) ante contractionem habent paroxyt. si vltima sit longa: si verò penultima est longa naturâ, & vltima breuis, tunc erit circumflexus in penultima, vt βασιλέων.

πολυόμματος.] ὁ & ἡ, radix ὄπτω *video*.

ΚΕΦ. γ'.

Θεῖον μάθημα καὶ σοφόν, οἱ αὐθέντοι ὑγιαίνειν ἵνα ἑαυτὸν διδασκόμεθα. ὁ γὰρ ἑαυτὸν γνοὺς, γνώσεται Θεόν. Θεὸν δὲ ὁ γνούς, ὁμοιωθήσεται Θεῷ· ὁμοιωθήσεται δὲ Θεῷ, ὁ ἄξιος γενόμενος Θεοῦ. ἄξιος δὲ γίνεται Θεοῦ, ὁ μηδὲν ἀνάξιον σοφήσων Θεοῦ, ἀλλὰ φρονῶν μὲν ἅ αὐτῷ, λαλῶν δὲ ἃ φρονῶν, ποιῶν δὲ ἃ λαλῶν.

νοῦς.] contractio à nomin. νόος.

διακρίνων. præs. part. à verbo διακρίνω, accusatiuo iungitur.

ἀσφαλῶς.] aduerbium, quare circumflectitur, vide suprà in 2. cap.

ἄκρας.] accus. plur. à nom. ἄκρος, ου cum acuto in antepenultima: in quinta enim declinatione simplicium accentus remanet in obliquis in ea syllaba, in qua reperitur in nominatiuo, nisi vltima sit longa (monosyllabis exceptis, non verò participiis, vt σὰς σᾶς.

ῥύακας.] accusat. plur. à ῥύαξ, ακος. vide suprà.

σκάφος.] ους, ους, 1. contracto.

πλεκομένην.] genit. vocabulum nouum à πλέξ & κόμης conflatum.

κύμασιν.] dat. plur. à κῦμα, ατος, acutus in antepenultima, quia circumflexus non afficit antep. cur τ deperditur, & in fine additur ν, vide Grammaticam.

CAP. 3.

DIVINVM documentum & primum, nosse quemque seipsum docemur. Nam seipsum cognoscens, noscet Deum: Deum verò agnoscens, assimilabitur Deo: assimilabitur autem Deo, qui dignus factus Deo est: dignus verò fit Deo, qui nihil indignum facit Deo, sed cogitat, quæ ipsius sunt, loquitur autem, quæ cogitat, at facit, quæ loquitur.

Θεῖον.] adiect. à θεῖος, α, ον: cur circumflectatur, vide suprà.

αὐθρωπε.] nom. plur. ab αὐθρωπος, cum acuto in antep. licèt diphthongus sit in vltima, quia ι & αι finales in accentibus censentur breues, præterquam in tertiis personis sing. optatiui actiui, cum aduerbio ποῖ.

τὸ γοῦν τινα ἰωπᾶν.] phrasis græca: sæpè enim Græci ponunt articulum pro substantiuo, hîc τὸ po-

ΚΕΦ. ρ'.

Ἐπὶ τοσούτων δύναμεις μηδεὶς ἐπαβρυνέσθω. πλὴν οἱ ἔχοντες πολίτας τοὺς ἡμετέρους τοσοῦτοι, καὶ οἱ ἐν πορφύρᾳ, καὶ βύσσῳ καυχώμενοι, καὶ οἱ ἐν πενίᾳ ἢ νόσῳ προχώμενοι, καὶ οἱ ἀξιώμασι τοσούτοις, καὶ οἱ ἀξιώμασι τοσούτοις καυχώμενοι. μὴ τίνων εἰς πλοῦτον ἐγκαυχώμεθα ἡμῖς, ἀλλ' ὅτι χρηστότητι στεμμανούμεθα ἔμπαν.

Ἐπὶ.] præpositio, genitiuo iungitur significans *tempus* & *de*. Accusatiuo significans *ad* & *in*, in significatione motus. Datiuo, significans *ob*, *propter*, vt hîc videtur.

nitur pro μάθημα, ac si diceretur, μάθημά ἐστι γνῶναι ἑαυτόν le precepte eſt, qu'vn chacun ſe cognoiſſe ſoymeſme. γνῶναι, infinitiuus verbi γινώσκω, vide Inueſtigationem Them. cur habeat duos accentus, vide 1. cap.

μαθόν.] μαθητός, cum acuto in vltima genitiuorum, & datiu. niſi ſit longa.

πράττων.] à πράττω, præſ. part.

φρονῶν.] à φρονέω, ῶ, præſ. part.

CAP. 4.

OB maiorum nobilitatem nemo inſoleſcat. Limum enim habent omnes generis autorem, & qui in purpura byſſoque gloriantur, & qui paupertate morboque affliguntur: tam qui diadematibus ſunt redimiti, quàm qui excubias per domos ſunt diſpoſiti. Ne igitur ob luteum gloriemur genus, ſed morum bonitate venerabiles ſimus.

προγόνων.] ſubſt. genit. plural. nominatiui pluralis πρόγονοι maiores, ſiue à nom. ſing. πρόγονος proauus.

μαθητής, μαθητοῦ, μαθητήν.] vide Grammaticam.

ἀναβρωσάσθω.] ſing. imp. verbi deponentis ἀναβρώ-

ζομαι, quod iungitur datiuo.

πλέον.] subſt. accuſ. ſing. à nom. πλέος.

ἔχουσι.] 3. plur. præſ. verbi ἔχω, accuſ. regit.

χρέως.] genit. ſing. contractus à χρέος εος, ους. i. contract.

προπίτορα.] accuſ. à προπάτωρ ορος.

ὑπ.] præpoſitio quæ datiuo iungitur & caret accentu.

ΚΕΦ. ε'.

Ἴσθι, ὦ βασιλείας θεότευκτον ἄγαλμα, ὅτι ὅσῳ μεγάλων ἠξιώθης, τοσῷδε Θεοῦ δωρεᾶν τοσούτῳ μείζονος ἀμοιβῆς ὀφειλέτης ὑπάρχεις αὐτῷ. ἔχεις δὲ πόθεν τῷ βιεργέτῃ σὸν χρέος τῆς εὐσεβείας, τῷ λαμβάνοντι σὸν χρέος ὡς χάριν, καὶ τῆς χάριτος χάριν ἀποδιδόναι. αὐτὸς γὰρ ἀεὶ καὶ χρεῶν ἀρχή, καὶ ὡς χρέος τὰς χάριτας ἀποδίδωσιν. βασιλεὺς δὲ ζητεῖ παρ' ἡμῶν, οὐ τὴν παρὰ ῥημάτων ἀγαθῶν προφοράν, ἀλλὰ τὴν παρὰ προαιρεμάτων βιώσεων προσφοράν.

Ἴσθι.] 2. perſ. imperat. verbi ἴσημι ſcio, ſyncope pro ἴσαθι.

θεότευκτον.] adiect. neutrum à θεότευκτος ὁ & ἡ, ὰ

πορφύρᾳ.] datiuus à πορφύρα, ας, ἡ *purpura*. 2. simpl. καυχάομαι.] præs. part. verbi καυχάομαι, depon. ὦ.] præpositio accus. iungitur, & ea in significatione motus solùm vtendum est, accentu caret.

χρηστότητι.] dat. fing. à χρηστότης ητος, cur acuto in antep. vide 2. cap.

σεμνοῦμαι.] accus. præs. part. à σεμνόομαι, *grauiter me habeo.*

CAP. 5.

SCITO, ô pietatis diuinitùs fabricatum specimen, quòd, quantò maioribus dignus habitus es à DEO donis, tantò maioris retributionis debitor es ipsi. Ergo redde benefactori debitum gratitudinis, acceptanti debitum vt gratiam, & beneficio beneficium repensanti. Ipse enim semper & beneficiis prior promeretur, & vt debitum beneficia reddit. Gratitudinem autem exigit à nobis, non illam, per verborum bonorum prolationem, sed per operum bonorum oblationem.

Deo fabricatus, à θεὸς & πηκτός, radix πήχω *struo*.

ἀξιώθης.] 2. perf. aorist. 1. indic. verbi passiui ἀξιόομαι.

παρά.] præpositio gaudens genitiuo, cùm ponitur pro, *a*, *ex*, *ab*, & quando significat exitum à persona; accusatiuo verò quando ponitur pro *ad*, & tunc significat motum ad rem, vel personam.

δωρεῶν.] genit. plur. à nom. δωρεά, ᾶς, ἡ *donum*, de accentu vide in cap. 1.

μείζονος.] genit. singularis comparatiui μείζων, à positiuo μέγας. vide comparatiua.

ὀφειλήσης.] vt χωρήσης in 2. cap.

ΚΕΦ. ϛ'.

Ο Υδὲν οὕτως δύναται ἐργάζεσθαι αὐθέκτον, ὡς δυνάμις μὴ ἀβούλητος τυγχάνειν, ἀεὶ δὲ φιλόθεα καὶ βούλεσθαι καὶ τυγχάνειν. ὅπερ τοίνυν ἐκ Θεοῦ σοι κεχάρισται δυνάμεις, ἧς ἐδεῖτο δι' ἡμᾶς ἡ ἀγαθὴ σου βούλησις, πόρισαι καὶ βούλου καὶ τύγχανε, ὡς ἀρέσκῃ τῷ ταύτην σοι δεδωκότι.

Ουδέν.] vt μηδέν in 3. cap.

οὕτως.] aduerbium.

ἐργάζεται.] tertia singularis præsentis indic. ab ἐργάζομαι, accusatiuo iungitur.

ὡς.] coniunctio: vide initium 2. cap.

δύναται.] infinit. præsens, à δύναμαι *possum*.

σὺ.] præpositio accentu carens, genitiuo gaudet,

ἀπόδος.] aor. 2. imper. verbi ἀποδίδωμι.

ἐνεργέτῃ.] dat. sing. vide κακεργέτης in 2. cap.

αὐτοδιδόντα.] ab αὐτὸ, & δίδωμι, dat. sing. præsentis part.

διά.] præpositio genitiuo iungitur, posita pro *per*, ἀ, & *ex*, interdum accusatiuo.

ἐνοικῶν.] genit. plural. ab ἐνοικὶς, ιδος, ἡ, ι. decl. contract.

προφορεύν.] accus. προφορεύς, έως, ἡ.

CAP. 6.

NIHIL adeò celebrem reddit hominem, vt posse, quæ vult, facere: semper autem humana & velle & agere. Cùm igitur à Deo tibi indulta sit potestas, qua indigebat propter nos bona tua voluntas, omnia & velis & agas, vt placet ei, qui hanc tibi dedit.

---

per κ ante consonantes posita, & ante vocales per ξ.

ἐδέητο.] 3. persona singularis imperf. verbi δέομαι *indigeo*. genitiuo iunguntur inopiæ, & abundantiæ verba.

ἧς.] gen. singularis articuli subiunctiui fœminini.

βούλου.] 2. pers. præs. imperatiui verbi βούλομαι.

χράσθω.] idem.

δεδωκότι.] datiuus singularis perfecti part. actiui verbi δίδωμι *do*.

ΚΕΦ. ζ.

Τῶν ὀπτικῶν χημάτων ἄσπερ πλοῦτος τὰ ποταμίων ῥευμάτων μιμεῖται τὸν δρόμον. τοῖς ὀλίγον μὲν ὑπερρέουσι τοῖς ἐχθρὸν νομίζουσι, μετ' ὀλίγον δὲ παρρέουσι, εἰς ἄλλους ἀναφέρεται. μόνος δὲ τῆς βυπαρίας ὁ θησαυρὸς μόνιμός ἐστι τοῖς κεκτημένοις αὐτόν. τὰ γὰ ἀγαθῶν ἔργων αἱ χάριτες ὑπὲρ τοὺς πολυδρόσους ἐπιμαστρέφουσιν.

Ἄσπερ.] adiectiuum.

πλοῦτος.] ſubſt. *diuitiæ.*

ποταμίων.] adiect. genit. plur.

ῥευμάτων.] ſubſt. gen. plur. à ῥεῦμα, τὸ *vnda.*

μιμεῖται.] 3. perſona ſing. verbi μιμέομαι *imitor*, cum accuſatiuo iungitur.

τοῖς.] præpoſitio datiuo gaudens poſita pro *iuxta, prope, ſuprà*: accuſatiuo pariter poſita pro *ad, apud, erga, circa, ſub, ante, verſus*: & εἰς *in* cum motu, & ſine motu; propriè tamen motum ad rem animatam ſignificat: interdum genitiuo.

ὑπερρέουσι.] præſens part. verbi ὑπερρέω, ab ὑπέρ & radice ῥέω, non contrahitur, quia verba circumfl. diſſyllaba 1. coniug. contractorum non circumflectunt primas perſonas, paucis exceptis: cum duplici ῥῥ,

CAP.

CAP. 7.

TERRENARVM opum inſtabiles diuitiæ, fluuialium vndarum imitantur curſum. Modicum enim affluentes his, qui habere ſe eas arbitrantur, mox verò refluentes, ad alios abeunt. Solus autem beneficentiæ theſaurus ſtabilis eſt poſſidentibus eum. Bonorum enim operum gratiæ ad facientes reuertuntur.

---

quia, in compoſitione geminatur.

μόνιμός ἐστι.] ἐστί, tertia perſona verbi εἰμί, reiicit ſuum accentum in vltimam præcedentis dictionis ſyllabam, quia eſt enclitica: vide 1. cap. & Grammaticæ accentus in encliticis. μόνιμος, ν, nominat.

κεκτημένοις.] datiuus plur. perfecti particip. verbi κτάομαι poſſideo.

ὀπί.] præpoſitio, poſita pro *de*, *in*: & quando tempus ſignificat, cum genitiuo conſtruitur: ſi *pro*, *propter*, cum datiuo: ſi verò *ad*, vel *in*, in ſignificatione motus (vt hîc) cum accuſ.

ποιοῦντας] accuſ. plur. præſ. part. verbi ποιῶ.

ἐπιφέρονται.] ab ἐπί, ἀνά, & φέρω, 3. plur. præſentis.

ΚΕΦ. ιʹ.

Ἀρχόντως μὲν ὑπαρχὴς ἀνθρώπου ἀφῃρέθη τὸ ὕψος τῆς κάτω βασιλείας· βιωτεύοντος δὲ μετὰ τῶν δεομένων, ἀφῃρέθη τὸ κράτος τὸ ἄνω ἐξουσίας. καὶ αἰσίγης τὰ ὦτα τοῖς ὑπὸ πενίας πολιορκουμένοις, ἵνα εὕρῃς τὸ θεῖον ἀκολουθοῦντα αὐτῷ. οἷοι γὰρ αἱ τῶν ἡμετέρων γλυκύτητα στωμυλίοις, τοιοῦτον καὶ ἡμᾶς εὑρήσομεν τὸν δεσπότην.

Ὕψος.] τό, nom. ſubſt. 1. contract.

ἄνω.] aduerbium pro nomine ponitur, præcedente articulo præpoſit. vt hîc videre eſt: nam aduerbia ſæpiùs pro ſuis nominibus ponuntur, articulo præpoſ. præcedente.

ὀπισθότονος, & ἀνεμότονος.] adiectiua, & ſignifica-

ΚΕΦ. ιαʹ.

Τὴν πολυμέλειαν τῆς βασιλέως ψυχῆς κατόπτευε δίκαιον ἀποσμήχεσθαι χεῖρα, ἵνα ταῖς θείαις ἀνάγαις ἀεὶ καθαρὰ πίπτῃ, καὶ τῶν ἀφαγμάτων τὰς χρήσεις ἐκείνην διδάσκῃται.

CAP. 8.

INACCESSIBILIS quidem es hominibus, propter celsitudinem inferioris imperij. Accessibilis verò es indigentibus, ob vim supernæ illius potestatis. Atque aperis aures his, qui à paupertate obsidentur, vt inuenias Dei auditum adapertum. Quales enim nostris fuerimus conseruis, talem circa nos reperiemus Dominum.

---

tione contraria, quorum radix ἀνοίγω.

οὖτα.] accus. sing. nominatiui & radicis οὖς auris, genit. ὠτός, ς. simpl.

ἀνεῳγμένα.] accusatiuus sing. perf. part. verbi ἀνοίγω, cum ῳ, quia quacumque mutatione facta, ι non deperditur, sed infrà scribitur. radix ἄγω aperio.

CAP. 9.

SOLICITAM Imperatoris animam, speculi instar abstergi oportet, vt diuinis splendoribus semper coruscet, rerúmque iudicia inde discat.

οὐδὲν γὰρ οὕτω ποιεῖ τὰ δέοντα καθορᾶν, ὡς τὸ φυλάττειν ἑκείνῳ ἀφ' ὧν πέπτωκε καθαρόν.

Πολυμέλειαν.] ὁ, ἡ, accuſ. caſus, à radice μέλεια, ας, ἡ.

κατόπτευε.] genit. à nom. κατόπτευς, τὸ, radix ὄπτω video.

ἀπομύχεσθαι.] præſens infin. verbi paſſiui ἀπομύχομαι, radix μυέω, ſiue μύω abſtergo.

χρή.] verbum impersonale.

ΚΕΦ. ι'.

Ὥσπερ ὅτι τῶν πλεόντων, ὅταν μὲν ὁ ναύτης σφαλῇ, μικρὰν φέρει τοῖς συμπλέουσι βλάβην· ὅταν δὲ αὐτὸς ὁ κυβερνήτης πάντας ἐργάζεται τὸ πλοῖον ἀπώλειαν· οὕτω καὶ ἐν τῇ πόλεσιν, ἀν μὲν ἰδιώτης τις ἁμάρτῃ, ἐν ὀλίγοις τοῦτον τοσοῦτον, ὅσον ἑαυτὸν ἀδικεῖ. ἂν δὲ αὐτὸς ἄρχων, πάσης ἐργάζεται τῆς πολιτείας τὸ βλάβος. ὡς οὖν μεγάλας ὑφέξων δίκας, εἴ τι παίδοι τῶν δεόντων, μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ λογέσθω πάντα, καὶ σκοπείτω.

Nihil enim adeò facit decora perſpicere, quàm cuſtodire illam perpetuò puram.

ἀυγαῖς.] dat. plur. nom. ἀυγὴ, ἡ, *ſplendor.*

κατασράπτεται.] 3. præſentis ſub. verbi paſſiui κατασράπτομαι *fulgore illuſtror*, radix ἀςὴρ, ἔρος, ὁ, *ſtella.*

χρῆσις.] accuſ. plural. contractus à nom. χρῆσις, 2. contract.

καθορᾶν.] præſens infinit. verbi καθοράω, quaſi à κατὰ *in quantum*, & ὁράω *video.*

πως ίος.] à πᾶς. vide 2. cap.

CAP. 10.

SICVTI apud nauigantes, quum nauta errauerit, modicum affert vnà nauigantibus damnum. quum verò ipſe gubernator, totius efficit nauigij perniciem: ſic & in ciuitatibus, ſi quis ex ſubditis peccauerit, non tam commune, quàm ſeipſum lædit. ſin verò ipſe Imperator, vniuerſæ Reipublicæ infert damnum. Vt igitur exquiſitas redditurus rationes, ſi quid neglexerit eorum, quæ facto opus ſunt, cum multa diligentia, & dicat omnia & faciat.

Ὡς πρ.] aduerbium.

πλεόντων.] genit. plural. præſ. participij verbi πλέω nauigo.

ναύτης.] ſubſt. 1. decl. ſimpl.

σφαλῇ.] 3. perſ. aor. 1. ſub. verbi σφάλλω, cum circumflexo in vltima, quia vtrumque futurum 5. coniug. circumflectit vltimam, à quibus aor. formantur.

φέρει.] 3. perſ. præſent. verbi φέρω: vide Inueſtig. Thematis.

πόλεσιν.] dat. plur. à πόλις, 2 contract.

τις.] hîc non habet accentum, quia eſt enclitica, quando eſt relatiuum: quando verò eſt interrogatiuum, ſemper habet acutum.

ΚΕΦ. ια'.

Κύκλος τῆς τῶν ἀνθρωπίνων περιεχόμενος σωμάτων, ἄλλοτε ἀλλως φέρων αὐτά, καὶ περιφέρων. καὶ τούτοις αὐτοῖς τῆς μηδὲν τῶν πρόντων ἐν ταυτότητι μένειν. δεῖ οὖν σε χρήσασθαι Βασιλεῦ, ἐν τῇ τούτων ἀλλοτροφῷ μεταβολῇ, ἀμεταβλήτῳ ἔχειν τὴν διάνοιαν.

Περιέχομενος.] 3. ſing. præſentis verbi περιέχω, à περί, & radice ἔχω teneo.

ἁμάρτῃ.] 3. sing. aor. 1. subiunctiui verbi ἁμαρτάνω, quod sumit tempora ab ἁμαρτέω: vide Inuestigationem Them.

ἀδικεῖ.] 3. sing. præsentis verbi ἀδικῶ *lædo*.

ἐχων.] ων, ουσα, ον, subst.

ὑφέξων.] futur. 1. part. verbi ὑπέχω, futurum ὑφέξω: vide Inuest. Them. ab ὑπό & ἔχω; π mutatur in φ propter sequentem asperum, & ο præpositionis elliditur: vide Grammaticam in imperf. indic.

εἰ.] coniunctio, cum subiunctiuo, & optatiuo iungitur, vt hîc videre est.

μετ'.] præpositio, iungitur genitiuo significans *cum*: datiuo, si pro ἐν, & accus. si pro *per* ponitur.

CAP. II.

CIRCVLVS quidam humanarum rerum uoluitur rerum, modò sic, modò aliter ferens ipsas, & circumferens. Et in his inæqualitas est, eo quòd nihil ex præsentibus in eodem statu maneat. Oportet igitur te, potentissime Imperator, in harum subita mutatione immutabilem, & piam habere cogitationem.

ἀνισότης.] ης, ους, subst. 5. simplicium à radice ἴσος *æqualis*.

δή] retinet ſuum accentum, quia omnis enclitica diſſyllaba retinet ſuum accentum, poſita poſt dictionem paroxytonam, exceptis incipientibus à σφ. τῷ μαθεῖν τῶν, &c.] phraſis græca : vide τῷ γνῶναι in tertio cap.

ΚΕΦ ιβ'.

Ἀποστρέφου τὴν κολάκων τοὺς ἀπατηλοὺς λόγους, ὥσπερ τὸ κορσάκων τοὺς ἁρπακτικοὺς δρόπους. οἱ μὲν γὰρ τοῦ σώματος ἐξορύττουσιν ὀφθαλμούς, οἱ δὲ τοῦ ψυχῆς ἐξαμβλύνουσι λογισμούς, μὴ συγχωροῦντες ὁρᾶν τὸ τῶν γραμμάτων ἀληθές. οἱ γὰρ ἐπαινοῦσιν ἐάν ποτε τὰ φόβου ἄξια, ἢ φόβοις πολλάκις τὰ ἐπαίνων κρείττονα, ἵνα δυοῖν θάτερον ἀνάγκης ἁμαρτάνῃ), ἢ τὸ κακὸν ἐπαινούμενον, ἢ τὸ καλὸν ὑβριζόμενον.

Ἀποστρέφου.] 2. perf. præſ. imp. verbi ἀποστρέφομαι *averto*, ab ἀπό, & radice στρέφω *verto*.

κολάκων.] à κόλαξ, κος.

κορσάκων.] idem.

ἁρπακτικούς.] accuſ. ab ἁρπάκτικος *rapiendi peritus*, radix ἅρπη *falx*.

σώματος.] genitiuus à σῶμα : vide in fine 2. capitis, cur acutum habeat in antepenultima.

πρεπόντως.] dat sing. subst. πρεπόντως, ῶτος, ὁ.

δεῖ.] verbum impersonale.

κράτιστε.] vocatiuus à superlatiuo κράτιστος, cuius posit. est ἀγαθὸς *bonus*. comparatiuus κρείττων. vide comparatiua.

CAP. 12.

AVERSARE adulatorum fallaces sermones, vt coruorum rapaces mores. Hi namque corporis effodiunt oculos; illi verò animæ hebetant cogitationes, non concedentes videre rerum veritatem: laudant enim nonnunquam, quæ reprehensione digna sunt, aut vituperant sæpè, quæ laudibus maiora sunt, vt in duorum altero ab ipsis peccetur, aut malo laudato, aut bono contumeliosè reiecto.

ἐξορύττουσιν.] 3. plur. verbi ἐξορύττω, datiuo iungitur, ab ἐξ, & radice ὀρύττω *fodio*.

ἐπαινοῦσιν.] 3. plur. præs. ἐπαινέω, ῶ, gaudet accus.

ἔδει.] syncope pro ἔστω δεῖ, fut. infinitiui εἰμὶ *futm*, est phrasis græca, ac si dicerem, laudant ἔδει ὅτι τὸ ψόγου ἄξια *fore aliquando digna reprehensione*.

πολλάκις.] cum acuto in penultima, omnia aduerbia in ακις desinentia talem habent accentum.

δυοῖν.] genit. dual. à δύο.

ΚΕΦ. ιγ'.

ΙΣον ἐστὶ τῷ κρίνοντι τὸ τοῦ βασιλέως θέλημα. ὃ γὰρ συμμεταβάλλεσθαι τῷ τοῦ ἄρχοντος προσώπῳ, δίχα νοσου τὴν μέσην γίνεται. ὃ δὲ παγίως ἐν τοῖς καλοῖς ἑρηρεῖσθαι, ὡς ὃ δίκαιος ὑμῶν ἐσπείσατο χάρις, καὶ μήτε τοῦ εἰς ἀλλοτρίαν ὑποφέρεσθαι, μήτε τοῦ εἰς ἀθυμίαν καταφέρεσθαι, βεβηκότων ἐστὶν ἀσφαλῶς, καὶ ἀκεκλιδήτων ἐχόντων πρὸς ψυχήν.

ΠΑγίως.] aduerbium.

ἐρηρεῖσθαι.] Atticè pro ἐρεῖσθαι perf. infinit. verbi ἐρείδομαι, radix ἐρίδω figo. cum circumflexo in penult. quia perfectum infinit. pass. habet acutum in penultima, si fit breuis: si verò longa naturâ, cir-

---

ΚΕΦ. ιδ'.

ΕΙ τις κεκαθαρισμένον ἔχει τὸν λογισμὸν ὑπὲρ τῆς αὐθεντίας ἁπάσης, καὶ βλέπει τὸ οἰκεῖον τῆς ἑαυτοῦ φύσεως, τότε βεβαίως καὶ ἀκινήτως ἔσται τῆς ἀσφαλοῦς ζωῆς, καὶ τὸν στενὸν διοδεύσει τῇ σαρκὶ ῥοῦπον, τὸν τῆς ὑπερηφανείας οὐκ ἐμ-

CAP. 13.

ÆQVALEM esse oportet semper Imperatoris sensum: mutari enim cum ipsarum rerum mutationibus, mentis infirmæ argumentum est. Firmiter autem præclaris innixum esse, vt pium vestrum firmatum est imperium, & neque ad insolentiam extolli, neque vsque ad animi demissionem delabi, est hominum securè stabilitorum, & immotam mentem habentium.

---

cumflexum, vt hîc.

συνεῖς.] neutrum ab συνετός, adiect. 1. contract.

ἐπάρατο.] 3. sing. perf. verbi passiui ἐπαίρομαι.

ἐξαίρεσθαι.] præs. infinit. verbi ἐξαίρεσμαι *exsuperor*: radix αἴρω *tollo*.

CAP. 14.

SI quis purgatam habet cogitationem ab humana deceptione, & vilitatem naturæ suæ, breuitatémque, & fatalem celeritatem præsentis vitæ perspicit, atque iunctas carni sordes, in superbiæ num-

πεσῖται χρημῶν, καὶ σὺ ἀξιώματι ὑπερέχῃ ὑψηλῷ.

Κεκοσμημένον.] accuſ. ſing. perf. part. verbi κοσμέω, *mundor.*

ἀνδρεῖον.] accuſ. ab ἀνδρεῖος, per pleonaſmum ſyllabæ δα, *homme de neant.*

φύσεως.] genit. ſing. nominis φύσις, cum acuto in antepen. vide in titulo 1. cap.

ΚΕΦ. ιε'.

Ὑπὲρ πολλὰ τὰ βασιλείας τε καὶ ἔνδοξα τὰ δυσεβείας ὅ τε μμα τῶν βασιλέα κοσμεῖ. ὁ μὲν γὰρ πλοῦτος ἀφορμὴν ἔχει καὶ δόξα μετέρχεται· ὁ δὲ κλέος τὸ ὀφθὲν πολιτείας ἀθανάτοις αἰῶσι συμπαθαίνεται, καὶ λήθης ἐπέκεινα, τοῖς ἔχουσιν ἴσης.

Κλέος.] τὸ, *gloria*, 1. contract.

ἐνδίκου.] ab ἔνδικος, ὁ, ἡ, *divinus.*

αἰῶσι.] dat. plural. ab αἰὼν, ῶνος, reſicitur ν: vide regulam in Grammatica.

συμπαθαίνεται.] 3. ſing. verbi συμπαθαίνομαι fi-

quam illabetur præcipitium, etsi in dignitate sit excelsa.

σωιζ ευ]δο'ν.] accus. singularis imperf. part. verbi σωιζ εὐγγνμαι.

σωφρ.] dat. à σωφ, χος, ὁ.

ἐμπεσεῖται.] tertia sing. futuri ἐμπεσοῦμαι, ab ἐμπίπτω. vide Inuest. Them.

κἀν.] pro καὶ ἐν.

CAP. 15.

SVPER omnia regni insignia, pietatis corona regem ornat. Diuitiæ enim abeunt, & gloria transit. Gloria verò diuinæ administrationis vnà cum immortalibus seculis extenditur, & trans obliuionem habentes sistit.

---

mul extendor, à σὺ, παρὰ, & τείνω *tendo*.

ἐπέκεινα.] pro ὀπὶ ἔκεινα, aduerbium, genitiuo iungitur.

ἔστ'.] 3. sing. præsentis verbi εἶμι.

ΚΕΦ. ιϛ'.

Φόδρα μοι δοκεῖ ἀποπῶ(α)τον εἶ(ναι), ὦ πλού-σιοι, καὶ πένητες αὖ θεσπιν ἐξ ὁμοίων φραγμάτων ἐλαύειν παρ' ἑτέροισιν ὁμοίαν. οἱ μὲν γὰρ τοῦ τ' ἀγροῦ διαφερόντως, οἱ δ' ἑτοῦ τ' ἀγροῦ διαφθείρουσιν, καὶ οἱ μὲν κατέχουσι τ' ἀγαθὰ πέρατα, οἱ δ' οὐκ ἔχουσι ποῦ ξῆσαι τὰ πάλματα, ἵνα τοίνυν ἀμφω τ' ὑγείας τύχωσιν, ἀφαιρετέ καὶ προσθετέ τούτοις δεκαπευτέον, καὶ προσισότητα τιμὴ ἀνισότητα μεταδεκτέον.

Διαῤῥήγνυνται.] 3. pluralis præſ. verbi paſſiui διαῤῥήγνυμι: radix ἄρης *Mars*, ſiue ῥηγνύω *frango*.

ξῆσαι.] aor. 1. infiniciui verbi ἴημι.

ΚΕΦ. ιζ'.

ΕΦ' ἡμῶν ἀνεθείχθη τ' ἀγαθοῦ ὁ χρόνος, ὃν προεῖπέ τις τῶν παλαιῶν ἔσεσθαι, ὅταν ἢ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν, ἢ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσιν. καὶ γὰρ φιλοσοφοῦντες ἠξιώθητε τῆς βασιλείας, καὶ βασιλεύσαντες οὐκ ἀπέχητε

CAP. 16.

VEHEMENTER mihi videtur, absurdissimum esse, quòd diuites, & pauperes homines ex dissimilibus rebus damnum patiuntur simile. Illi namque satietate perrumpuntur, hi verò fame corrumpuntur. Et illi occupant mundi terminos, hi non habent, vbi sistant pedum plantas. Vt igitur ambo sanitatis fiant compotes, ablatione, & appositione hi curandi sunt, & ad æqualitatem inæqualitas transferenda.

οὐκ ἔχειν ποῦ στῶσι τὸ πέλμα.] phrasis græca; ac si dicerem Gallicè, *Ils n'ont pas où mettre la plante des pieds.*

CAP. 17.

NOSTRA ætate ostensum est prosperæ vitæ tempus, quod prædixit quidam ex veteribus futurum, cùm vel philosophi regnarent, vel reges philosopharentur. Etenim philosophantes digni habiti estis regno: & regnantes non desciuistis à

φιλοσοφίας. εἰ γὰρ ὁ φιλῶν σοφίαν, ποιῇ φιλοσοφίᾳ, ἀρχὴ σοφίας, ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος, ὃν ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὑμῶν ἀκριβῶς ἔχετε, δῆλον, ὡς μὴ ἀληθὲς ὃ πρὸ ἐμοῦ λεγόμενον.

ΕΦ' ἡμῶν.] pro ἐπὶ ἡμῶν: ι deperditur, & π mutatur in φ propter ſequentem aſperum.

ἀνελέχθη.] 3. ſing. aor. primi paſſ. verbi ἀναλέγω-μαι oſtendor.

ΚΕΦ. ιη'.

ΒΑσιλέα σε χρὴ ἡγήσθαι ὁρίζομαι, ὡς βασιλεύειν καὶ κρατεῖν τῶν ἡδονῶν ἀναγκαίως, καὶ τὸ φρόνιμον τῆς σωφροσύνης ἀναγκαίως. καὶ τῇ πορφύρᾳ τῆς δικαιοσύνης ἀμφιάσαι. ἡ μὲν γὰρ ἄλλη ἀκουσία τὸν θάνατον ἔχει ἀκόλουθον. ἡ δὲ τοιαύτη βασιλεία τῷ ἀθανάτῳ σώζει ἀκολουθοῦσα. καὶ ἡ μὲν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ λύεται, ἡ δὲ τοῦ αἰωνίου κολάσεως ῥύεται.

ΑΝαλημμένον.] aor. 1. mediæ vocis verbi ἀναλίω circumligo, ab ἀνά, & radice λίω ligo.

philo-

philoſophia. Si enim amare ſapientiam facit philoſophiam ; principium autem ſapientiæ Dei eſt timor, quem in pectoribus veſtris iugiter habetis, clarum, quòd verum ſit, quod à me dicitur.

περιῆν.] 3. ſing. perf. medij περιήπω, à περί, & ἥπω *video*. cur ο non deperditur, vide in imperfecto verbi πήσω.

ἀπέστη.] 2. plur. aor. 2. verbi ἀφίστημι.

CAP. 18.

IMPERATOREM ex veritate definio, vt qui imperare, ac dominari voluptatibus poteſt, & coronâ caſtitatis reuinctus, & purpuram iuſtitiæ indutus eſt. Alia namque poteſtas mortem habet ſucceſſionem. Tale verò regnum, immortalem ſeruat permanſionem. Et illa hoc ſoluitur ſeculo ; hæc autem à perpetuo ſupplicio liberatur.

ἀμφιασάμενον.] aor. 1. med. verbi ἀμφιάζω *cooperio*, vel ἀμφιάζομαι.

ΚΕΦ. ιθ'.

ΕΙ τὸν πάντων βούλῃ καρποῦσθαι ἡμῶν, γίνου πᾶσιν εὐεργέτης καὶ νίκης. οὐδὲν γὰρ οὕτω πρὸς εὔνοιαν ἕλκει, ὡς εὐποιΐας χάρις διδομένη τοῖς χρήζουσιν. ἡ γὰρ ἀπὸ φόβου γινομένη θεραπεία, κατεγνωσμένη ὅτι ὑποκρισία, πεπλασμένης ἡμῖν ὀνόματι φενακίζουσα τοὺς αὐτῇ προσομιλοῦντας.

Καρποῦσθαι.] præs. infin. verbi καρπόομαι *fructum percipio*, iungitur accusat. radix καρπός *fructus*.

ἑφέλκεται.] 3. sing. præs. verbi ἑφέλκομαι *attraho*, ab ἐπί, & radice ἕλκω *traho*.

θεραπεία.] ας, ἡ, à θεραπεύω ortum, cum acuto in

ΚΕΦ. κ'.

ΣΕπὶ δικαίως ἐστὶν ἡ ὑμῶν βασιλεία, ὅτι τοῖς πολεμίοις μὲν δικαίᾳ τῇ ἐξουσίᾳ, τοῖς ὑπηκόοις δὲ νέμει φιλανθρωπίαν. ἐκ νικῶσα ἐκείνους τῇ δυνάμει τῶν ὅπλων, τῇ δὲ ὁπλῳ ἀγάπῃ τῶν οἰκείων ἡττᾶται. ὅσον γὰρ θηρίου καὶ πρᾴου μέσον, τοσοῦτον ἀμφοτέρων ἡγεῖται ὁ δεσπότης.

CAP. 19.

SI honore ab omnibus frui vis, sis omnibus benefactor communis. Nihil enim sic ad beneuolentiam attrahit, vt beneficij gratia, data indigentibus. Obsequium enim ob metum præstitum, efficta est adulatio, ficti honoris nomine fallens eos, qui ipsi animum attendunt.

---

penult. quia omne nomen in εια desinens, ortum à verbis in εύω, est paroxytonum.

κατηχματισμένη.] perf. part. verbi κατηχματίζω *formo*, radix ἔχω, siue ἦχμα *forma*.

πατλασσόμενος.] idem.

φενακίζουσι.] fœmin. part. præsentis à φενακίζω *fallo*.

CAP. 20.

VENERANDVM iure est vestrum Imperium, quia hostibus quidem ostendit potestatem, subditis verò exhibet humanitatem; & vincens illas vi armorum, inermi charitate à suis vincitur. Quantum enim feræ & ouis interuallum est, tantum vtrorumque arbitratur discrimen.

Δείκνυσι.] 3. sing. præs. verbi δείκνυμι *ostendo*, accus. iungitur.

ἀκοαῖς.] dat. plur. ab ἀκοὴ, ῆς, ἡ: à radice ἀκούω *audio*.

νικῶσα.] præsens part. fœm. à verbo, & radice νι-

ΚΕΦ. κα'.

ΤΗ μὲ οὐσία τ σώματος ἴσως πολυτ αἰθερώδ πῳ ὁ Βασιλὰς, τῇ ἀξιοσία ἢ τ ἀξιώματος ὅμοιός ὅστ ᾧ ὅπτ πολλῶν Θεῷ. οὐκ ἔχ γὰρ ὅπτ γῆς τ αὐτῆς ὑψηλότερον. χρὴ τοίνυν αὐτὸν ἢ ὡς Θεὸν μὴ ὀργίζεσθαι, & ὡς θνητὸν μὴ ἐπαίρεσθαι. εἰ γὰρ ἢ εἰκόνι θείᾳ τετίμηϑ, ἀλλ' ἢ εἰκόνι ζωϊκῇ συμπεπλεκται, δι' ἧς οὐκ διδάσκεται πολλαχοῦ πόλεως ἰσότης.

Ὅμοιος.] *similis*, datiuo iungitur, vt in Latinis.

πολλῶν.] genit. pluralis à πᾶς, cum acuto in prima, quia excipitur: vide regulam monosyl. 5. decl. simpl. in accentibus Grammaticæ.

νείκη, ῶ vinco, accuſ. iungitur.

ἡττᾶται.] 3. ſing. præſ. paſſ. ἡττάομαι vincor.

ἀγάπῃ.] dat. ſing. quia nomen formæ & modi ponitur in datiuo.

ἡγεῖται.] 3. ſing. præſ. indic. verbi ἡγοῦμαι.

CAP. 21.

ESSENTIA corporis æqualis eſt cuilibet homini, Imperator, dignitatis autem poteſtate ſimilis eſt cunctorum præſidi Deo. Non enim habet in terra ſe altiorem. Oportet igitur ipſum etiam, vt Deum, non iraſci, vt mortalem non efferri. Nam etſi imagine diuina honoratus eſt, attamen imagine terrena connexus eſt, qua edocetur erga omnes æqualitatem.

ἐπαίρεσθαι.] præſens infin. paſſ. ἐπαίρομαι; radix αἴρω tollo.

ὀργίζεσθαι.] idem, ab ὀργίζομαι iraſcor, radix ὀργὴ ira.

συμπέπλεκται.] tertia ſingularis perf. paſſiui συμπλέκομαι connector, à radice πλέκω necto.

ΚΕΦ. κβ'.

Ἀποδέχου τοὺς τὰ χρηστὰ συμβουλεύοντας, ἀλλὰ μὴ τοὺς κολακεύοντας ἐκείνους μᾶλλον φίλους. οἱ μὲν γὰρ τὸ συμφέρον σωφρόνως ἐρευνῶσι τῆς ἀληθείας. οἱ δὲ τοῖς ἡδέσι τὰ δοκοῦντα τῆς κρατούσης ἀφορῶσι, καὶ τῶν σωμάτων τὰς σκιὰς μιμούμενοι, τοῖς πρὸ αὐτῶν λεγομένοις συνᾴδουσι.

Ἀποδέχου.] 2. perſ. præſ. imp. paſſ. ἀποδέχομαι recipio, ab ἀπό, & radice δέχομαι capio, depon. gaudet accuſatiuo.

ἐκείνους.] aduerbium.

συνᾴδοντας.] accuſ. plur. part. verbi συνᾴδω ſtudeo.

ΚΕΦ. κγ'.

Τοιοῦτος γίνου περὶ τοὺς σοὺς οἰκέτας, οἵῳ βούλοιο σεαυτὸν διακεῖσθαι. ὡς γὰρ ἀκούομεν, ἀκουσθησόμεθα. καὶ ὡς ὁρῶμεν, ὀφθησόμεθα. καὶ τοῦ θείου δὲ πνευματοφόρου βλέμματος προσενέχωμεν οὕτω τῷ ἐλέῳ τὸν ἔλεον, ἵνα τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον ἀντιλάβωμεν.

CAP. 22.

RECIPE eos, qui bona consulere volunt, sed non eos, qui adulari frequenter student. Illi enim conducibile revera conspiciunt: hi verò ad ea, quæ videntur imperantibus, respiciunt, corporúmque vmbras imitantes, eorum dictis concinunt.

συνορῶσι.] tertia plur. præs. verbi συνοράω *conspicio*, à σύν, & ὁράω *video*.

μιμούμενοι.] nom. plur. part. μιμοῦμαι *imitor*.

συνᾴδουσι.] tertia plur. præs. indicat. verbi συνᾴδω *concino*, radix ἀείδω *cano*.

CAP. 23.

TALIS esto tuos erga domesticos; qualem optas tibi Dominum esse. Vt enim audimus, audiemur, & vt videmus, videbimur à diuino & omnituente afpectu. Afferamus igitur misericordiæ misericordiam, vt par pari recipiamus.

Σοὺς.] σὸς, σὴ, σὸν *tuus.*

οἰκέτας.] accuſ. pluralis ab οἰκέτης, ου: radix οἶκος *domus.*

περισπείσωμεν.] 1. plur. aor. 2. ſub. verbi περισφέρω

ΚΕΦ. κθ'.

Ὡς γὰρ τὰ ἀκριβῆ τῶν κατόπτρων τοιαῦτα δείκνυσι τὰ τῶν προσώπων ἐμφάσεις, οἷα δ' ἐστὶ τὰ τῶν ποτοτύπα, φαιδρὰ μὲν τὰ φαιδρυνομένων, σκυθρωπὰ δὲ τὰ σκυθρωπάζοντων. οὕτω καὶ ἡ δικαία τοῦ Θεοῦ κρίσις τὰς ἡμετέρας πράξεσιν ὀφείλομεν νοεῖν. οἷα γὰρ ἂν ἦσαν αἱ ἡμῶν εἰργασμέναι τοιαῦται ἡμῖν ἐκ τῶν ὁμοίων προσέχει.

Ακριβῆ.] adiect. neutr. accuſ. plur. contractus, ab ἀκριβὴς 1. contract.

δείκνυσι.] 3. plur. præſ. verbi δείκνυμι. cum accuſatiuo iungitur.

ἐμφάσεις.] accuſ. plur. contractus (pe ει Ionicè) ab ἔμφασις, εως, 2. contract.

οἷα ἐστὶ.] adiect. neutr. plur. ab οἷος, cui ſæpè additur περ.

hoc tempus ſumitur ab ἱστάω: iungitur accuſ.

ἀπολάβωμεν.] 1. plur. aor. 2. ſubiunctiui verbi ἀπολαμβάνω, quod tempus à λάβω ſumitur: accuſatiuo gaudet.

Hæc duo verba vide in Inueſtig. Them.

CAP. 24.

SICVT exquiſita ſpecula tales monſtrant vultuum repræſentationes, quales primitiui ſunt typi, hilares quidem hilarium, triſtes verò triſtium. Sic etiam iuſtum Dei iudicium noſtris actionibus aſſimilatur. Qualia enim ſunt, quæ à nobis fiunt, talia nobis ex ſimilibus exhibet.

ὡσαύτως.] phraſis Græca, qua ſæpiùs vtuntur Græci iungentes nominatiuum plur. neutrum cum verbo ſingulari.

εἰργασμένα.] perf. part. verbi ἐργάζομαι. ε non mutatur in η, quia plurima verba non mutant ε in η, ſed augent addito ε. vide in Grammatica.

τοιαῦτα παρέχει.] nom. plur. cum verbo ſingulari. vide ſuprà.

ΚΕΦ. κε'.

Βουλεύου μὲν τὰ πρακτέα βραδέως, ἐκτε-
λεῖ δὲ τὰ κεκριμένα σπουδαίως. ἐπὶ λίαν δὲ
σφαλερῷ, δὸς τοῖς πρέσβεσιν ἀφείσκεπτον.
εἰ γὰρ τὰ ἐξ ἀβουλίας ἡμᾶς ἐννοήσῃ κακά, πότε γνώ-
σεται καλῶς τῆς βιβουλίας τὰ χρήσιμα, ὡς τὸ ὑ-
γιείας τ' ἄμεινον, μὴ τ' πεῖραν τ' νόσου. δεῖ τοίνυν,
βιφορήσατε Βασιλεῦ, ἢ βουλῇ σωφρονεστέρᾳ,
καὶ βίᾳ σωφρονεστέρᾳ ὀξερευνᾶν, ἀκριβῶς τὰ
συμφοίσοντα τῷ κόσμῳ.

Βουλεύου.] 2. perſ. præſ. imper. verbi βουλεύομαι *delibero*, cum accuſatiuo iungitur.

ἀφίσκεπτον.] adiect. neutrum ibi ſubſtantialiter poſitum, à radice σκέπτομαι *circumſpicio*.

ΚΕΦ κς'.

Ἄριστα διοικήσῃς τὴν ἀγαθὴν σου βασι-
λείαν, εἰ πολὺ σπουδαίως ἐφορᾷς,
καὶ μηδὲν αἰσχρὸν σφορᾷς. οὐ γὰρ μικρὸν

CAP. 25.

DELIBERA quidem agenda tardè : perfice verò iudicata ſedulò. Quoniam valdè eſt periculoſa in rebus inconſiderantia. Si quis enim mala, ex inconſulta temeritate prouenientia, perpendat, tunc noſcet boni conſilij commoda, vt & ſanitatis gratiam, poſt experimentum morbi. Oportet igitur, cordatiſſime Imperator, & conſilio prudentiore, & precibus impenſioribus exquirere diligenter, quæ mundo ſunt conducibilia.

ἐννοήσει.] 3. perſ. futuri indic. ἐννοέω, ὦ *cogito* : radix νόος *mens.*

ἐξερευνᾷν.] præſ. infin. verbi ἐξερευνάω *indago*, ipſa radix.

συμφέροντα.] fut. part. verbi συμφέρω, tanquam ab οἴω. vide Inueſt. Them.

CAP. 26.

OPTIME adminiſtrabis bonum tuum imperium, ſi omnia ſtudeas intueri, & nihil patiare negligere. Non enim paruum

ὅτι σοὶ, ὅσῳ μικρὸν εἶ δοκεῖ ἐν σωφροσύνῃ τῶν, ὅτῳ καὶ ῥῆμα βασιλέως φιλὸν μεγάλων ἔχει ὠφελεῖν πάντων ἱκανόν.

ΑΡΙΣΤ.] superlatiuus ab ἀγαθός.

ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ.] 2. perſ. futuri 1. indicat. verbi διοικέω; radix οἶκος *domus*.

ΚΕΦ. κζ.

ΣΑΥΤΩΙ τὸ φυλάττειν τοὺς νόμους ὅτι ἥδιστα διδάσκει, μὴ ἔχων ὅτι γῆς τὸ δυσωδέστερον ἀναγκάζων. ὅτῳ γὰρ ἡ τῶν νόμων ὑπεροψία τὸ σέβας, αὐτὸς ὡσαύτως τῶν ἄλλων τούτους ἀδυσώπητος, καὶ τοῖς ὑπηκόοις φαίνοιτ' ἂν ὠφελιμεῖν ἧκιστα ἀκίνδυνον.

ΣΑΥΤΩΙ.] per crasin pro σεαυτῷ, datiuus. vide pronomina.

ὑπήκοις.] aor. 2. imp. verbi ὑπείκω, accuſatiuo gaudet.

ΚΕΦ. κη'.

ΙΣΟΝ τὸ πλημμελεῖν, τὸ μὴ κωλύειν τοὺς πλημμελοῦντας λοιδορεῖν. καὶν ἀφ' ἧς πολιτεύῃ μὲ

est in te, quod paruum esse videtur in comparatione tuorum: quoniam vel exile Imperatoris verbum magnam habet apud omnes vim.

πᾶσι.] datiuus pluralis à πᾶς, cum circumflexo in penultima, quia excipitur: vide regulam in accentibus Grammat.

CAP. 27.

TIBI ipsi custodiendi leges impone necessitatem, vt qui non habes in terra, qui possit cogere. Sic enim & legum ostendes cultum ipse, ante alios eas reuerendo: & subditis constabit, transgredi legem, non à periculis liberum.

ἐπιδείξεις.] 2. pers. futuri 1. indicat. verbi ἐπιδείκνυμι, ceu ἐπιδείκνυμι ostendo.

σεαυτῷ.] τῷ, nomen neutr. indeclinabile.

CAP. 28.

IDEM peccare, non cohibere peccantes æstima. Etenim si quis Rempublicam

μήτε τὴν ἀλόγιστον ἐκείνων δυσμένειαν ἀμιμού-
μθυον, μήτε τὴν ὑπὸ πλάσιν τούτων θυμθύειαν
ἀμειβόμθυον.

Ἐχθρῶν.] gen. plur. ab ἐχθρὸς *inimicus.*

θυμοῦσθαι.] præſ. infin. verbi θυμόω *irascor*, radix θυμὸς *mens, animus.*

θέλγεσθαι.] præſ. infin. verbi θέλγω *mulceor.* radix θέλγω *mulceo.*

ἀναίρεσθαι.] præſ. infin. verbi ἀναίρω *insurgo*, ra-

ΚΕΦ. λβ'.

Ἡγοῦ τούτους εἶναι φίλους ἀληθεστάτους, μὴ
τοὺς ἐπαινοῦντάς σε ἀπόντα ἐπὶ τῷδε σοῦ λε-
γόμθυα, ἀλλὰ τοὺς χρίσιν δικαίαν ποιοῦντα περὶ τῆς
φιλοσοφίας σου, καὶ συνοδυνθυομένους μὲν ὅτι τοῖς χεί-
ροσι τέρπεσθε, συγχαίροντας δὲ ὅτι τοῖς ἐναντίοις.
οὗτοι γὰρ οὕτως ἀψευδεστάτης φιλίας δείκνυσι τεκμήριον.

Ἡγοῦ.] 2. perſ. præſ. imp. verbi ἡγέομαι *existimo.*

ἀληθεστάτους.] accuſ. plur. ſuperlatiui ἀληθέστατος, à poſitiuo ἀληθὴς *verus.*

ἐπαινοῦντας.] accuſatiuus pluralis præſ. part. verbi ἐπαινέω *laudo.*

neque irrationabilem illorum maleuolentiam vlciſcendo, neque fictitiam horum beneuolentiam remunerando.

ſiſto. ab ἀνὶ & ἵστημι, cur τ mutetur in θ, vide caput decimum.

ἀνεπιθύμητον.] accuſ. ſing. à ἀνεπιθύμητος: iſta particula ἀν extra compoſitionem nihil ſignificat: in compoſitione ſemper ſumitur in malam partem, niſi ſit aor. 2. part. verbi θύμω.

CAP. 32.

EXISTIMA hos eſſe veriſſimos amicos, non qui laudent omnia, quæ abs te dicuntur, ſed qui omnia iuſto iudicio facere ſtudeant; & tum ob vtilia congratulentur, tum ob contraria contriſtentur. Hi enim reuerà veriſſimæ amicitiæ oſtendunt inſignia.

συνηδόμενοι.] accuſ. plur. præſ. part. verbi συνήδομαι gratulor. radix ἥδω, ἧς, ὁ ſuauis.

χαριέστερος.] dat. plur. comparatiui χαριέστερος.

ἐπισυγχάζονται.] accuſ. plur. præſentis part. verbi ἐπισυγχάζομαι contriſtor. radix σύγχω θέω præſequor.

μήτε τ' ἀλόγιστον ἐκείνων δυσμένειαν ἀμειλό-
μθυον, μήτε τῷ ὅτι πλάσει τούτων θυμθύειαν
ἀμειλόμθυον.

Ἐχθρῶν.] gen. plur. ab ἐχθρός *inimicus.*

θυμοῦσθαι.] præſ. infin. verbi θυμόω *iraſcor*, radix θυμός *mens, animus.*

θέλγεσθαι.] præſ. infin. verbi θέλγω *mulceor.* radix θέλγω *mulceo.*

ἀνίστασθαι.] præſ. infin. verbi ἀνίστημι *inſurgo*, ra-

ΚΕΦ. λβ'.

Ἡγοῦ τούτους εἶ) φίλους ἀληθεστάτους, μὴ
τοὺς ἐπαινοῦντας ἀπόπτα τὰ τοῦ σοῦ λε-
γόμθυα, ἀλλ' ἀεὶ τὸ κρίσει δικαίᾳ πόπτα τοῦ σπέφ-
σθαι ἀνθυδαίζοντας, καὶ συμβδμθυους μὲν ὅτι τοῖς χεί-
ζοσι τέρθις, ὅτι συγκαίζοντας δὲ ὅτι τοῖς εὐσεπτοις.
οὗτοι γὰρ ὄντως ἀψθυδεστάτης φιλίας δειχνύοισι
τεκμήριον.

Ἡγοῦ.] 2. perſ. præſ. imp. verbi ἡγέομαι *exiſtimo.*

ἀληθεστάτους.] accuſ. plur. ſuperlatiui ἀληθέστατος, à poſitiuo ἀληθής *verus.*

ἐπαινοῦντας.] accuſatiuus pluralis præſ. part. verbi ἐπαινέω *laudo.*

neque irrationabilem illorum maleuolentiam vlciſcendo, neque fictitiam horum beneuolentiam remunerando.

ſiſto. ab ἀνά & ἵστημι. cui τ mutetur in θ, vide caput decimum.

ἀνειδίσειαν.] accuſ. ſing. à ἀνειδίσεια: iſta particula ἀν extra compoſitionem nihil ſignificat: in compoſitione ſemper ſumitur in malam partem, niſi ſit aor. 2. part. verbi ἀνίημι.

CAP. 32.

EXISTIMA hos eſſe veriſſimos amicos, non qui laudent omnia, quæ abs te dicuntur, ſed qui omnia iuſto iudicio facere ſtudeant; & tum ob vtilia congratulentur, tum ob contraria contriſtentur. Hi enim reuerà veriſſimæ amicitiæ oſtendunt inſignia.

συνηδόμενοι.] accuſ. plur. præſ. part. verbi συνήδομαι *gratulor*. radix ἡδὺς, εῖα, ὺ *ſuauis*.

χρηστότεροι.] dat. plur. comparatiui χρηστός *bonus*.

συμπαθοῦντι.] accuſ. plur. præſentis part. verbi συμπαθέω *contriſtor*. radix πάθος *affectio præſequor*.

ΚΕΦ λγ'.

ΜΗ μεταβαλέτω σοι τ̃ μεγαλόφρονα γνώμην ὑπηγκὼς ταύτης δυναστείας ὁ ὄγκος, ἀλλὰ ὡς ἐπίκηφον δίκην ἔχων, ἀρχέτω ἔχε τ̃ νοῦν ὡς τοῖς ἴσοις, μήτε ἐν τ̃ εὐθυμίας ἐξυφούμενος, μήτε ἐν τ̃ ἀθυμίας ταπεινούμενος.

ΜΕταβαλέτω.] 3. perf. aor. 2. imper. verbi μεταβάλλω mutto, à μετά, & βάλλω.

μεγαλόφρονα.] accuſ. ſing. nom. μεγαλόφρων, ονος, ὁ, ἡ, à radicibus μέγας magnus, & φρήν, ενός, ἡ, mens.

ὄγκος.] vt λόγος.

ἄρχεπτον.] accuſatiuus ſingularis adiectiui ἄρχεπτος,

ΚΕΦ. λδ'.

ΩΣΠΕΡ χρυσὸς ἄλλοτε ἄλλως ἐπὶ τ̃ τέχνης μεταπυρούμενος, καὶ τοῖς δοκίμοις κοσμίων εἰδῶν μεταποιούμενος, ὅπερ ὄντι δοκιμώτατος, καὶ δοκιμώτατος οὐκ ἐπαυλεῖ· οὕτω καὶ αὐτὸς διακείσεται Βασιλεύς, ἄλλοτε δὲ ἄλλης ἀμείβων ἀρχῆς, φθάσας ὁ καὶ αὐτὸν τ̃ ἀνωτάτω ζημιῶν,

CAP. 33.

NE mutet tibi magnanimam mentem, terrenæ huius poteſtatis amplitudo, ſed, vt caducum regens principatum, immutabilem habe intellectum in rebus mutabilibus, neque in ſecundis elatus, neque in aduerſis demiſſus.

---

ab *a* & πεπῶ, habet acutum in antep. vide 1. caput in ἄπειρος.

ἐξυψούμενος.] præſ. part. verbi ἐξυψοῦμαι *exaltor*, radix ὕψος, ους, τὸ *altitudo*.

ταπεινούμενος.] idem, à verbo ταπεινοῦμαι *humilior*, radix ταπεινὸς *humilis*.

CAP. 34.

SICVTI aurum, aliàs aliter ab arte transfiguratum, atque ad diuerſas ornamentorum ſpecies transformatum, quod eſt, permanet, & mutationem non ſuſtinet: ſic & ipſe, inclytiſſime Imperator, aliud cum alio mutans imperium, vel ipſum ſupremum honorem aſſequutus,

ὁ αὐτὸς δεξιωθείς, οὐκ ἐν τοῖς αὐλοῖς τοῦ δίσματος ἀλλοίωτον ἔχων ἐν τῷ κελλῷ τὸ φρόνημα.

Μετασχηματισθείς.] præt. part. verbi μετασχηματίζομαι.
αὐλῶν.] accuſ. plur. contractus, ab αὐλὸς, ου, ὁ ſpecies. 1. contractorum.
εὐκλείστατε.] vocatiuus ſingularis ſuperlatiui εὐ-

ΚΕΦ. λε'.

Νομίζε τότε βασιλεῦσι ἀσφαλῶς, ὅταν ὦσι κρείττων ἀνάγκης τὰ ἀνθρώπινα. Ὃ γὰρ ἀκουσίως ὑποπεσὸν πάθος, σπουδάζει κατορθοῦσθαι. Ὃ δὲ τοῖς θεσμοῖς τὰ βιωτικὰ κρατούμενον, ἐπιβαίνειν ἔχει τοῖς ὅροις τὰ βιωτεύεσθαι.

Κρείττων.] gen. plur. à nom. ων, ονος.
ἀνάγκης.] 2. perſ. præſ. ſub. verbi ἀνάγκω impero, cum genit. & dat. iungitur, radix ἀνάξ, ακος, ὁ, ακ.
πατάζει.] 3. ſing. præſ. verbi πατάζω, cum genit.

ΚΕΦ. λϛ'.

Ἵνα δὲ κρείττος τῆς βασιλείας ποιήσῃς ἀποδημίαν, ἔστω ἔχθρὸς κατὰ τῆς ἀρετῆς

idem permanes, non in iisdem rebus, inalterabilem habens in honesto cogitationē.

κλεῖστος *inclytissimus*, à positiuo εὐκλεὴς, *bis inclytus.*
φάσας.] aor. 1. verbi ἔφασκω *assequor.*
αἰσπέτως.] aduerbium pro αἰσπέτῳ : vide octauum caput.

CAP. 35.

EXISTIMA, tunc regnare te tutò, cùm volentibus imperas hominibus. Quod enim inuitò subiicitur, seditiones molitur, capta occasione. Quod verò vinculis beneuolentiæ tenetur, firmam seruat erga tenentem obseruantiam.

& dat. iungitur.
χρατῶν.] præs. part. neutri verbi χρατέω.
ἐυνοίαν.] accus. sing. ab ἐυνοία, radix νοέω *persuadeo.*

CAP. 36.

VT dominium imperij tui facias decantatum, quantam habes aduersus sub-

κρίνων ἀμφοτέρων ὁρίζω ποιαύτην ἔχειν καὶ κτᾶσθαι τὸν πλησίον ἀξίαν· ὅθεν καὶ ἡμῖν τὸ ἐξουσίαν τηλικαύτην παραδοῦναι, εἰ μὴ λογισμὸς οἰκεῖος ἦν αὐτῷ τοῦ πλησίον κινούμενος.

Ποιῶν.] 2. persona aor. 1. subiunctiui verbi ποιέω *facio*.

ἀείδωμαι.] adiectiuum neutrum, à radice ἀείδω *canto*. Nota adiectiua nomina in μος desinentia, habere acutum in antepenultima vel plurimùm: substan-

---

ΚΕΦ. λζ'.

Ὁ μεγάλης ἐξουσίας ὅτι λαβὼν λόγος, τὸ δοτῆρα τῆς ἐξουσίας μιμεῖσθαι καὶ δυνάμενον. εἰ γάρ πως τὴν εἰκόνα φέρῃ τοῦ ὅτι πάντων Θεοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ κατέχῃ τὸν ὅτι πάντων ἄρχων, ἐν τούτῳ δὴ μάλιστα τοῦ Θεὸν μιμήσεται, ἐν τῷ μηδὲν ἡγεῖσθαι τοῦ ἐλεῆσαι κρεῖττον.

Δοτῆρα.] accus. sing. nominis δοτήρ, ῆρος, 5. simpl. μιμεῖσθαι.] 3. pers. præs. imp. verbi μιμέομαι *imitor*, ipsa radix.

βῃ.] non habet accentum, quia est encliticum: vide 1. caput.

εἶναι.] præs. infin. verbi εἰμὶ *existimo*.

ditos peccantes iram, tantam habere etiam aduersus teipsum peccantem, æquum cense. Nemo enim valet quemquam in tanta potestate corrigere, nisi ratio propria, ex ipso peccante mota.

---

tiua verò in vltima acutum, paucis exceptis, vt hîc videtur in λογισμός, propriis nominibus exceptis, cum quibusdam finitis in νόμος.

πλειστώτη.] datiuus singularis adiectiui πλειστῶτος, η, ο, tantus.

CAP. 37.

QVI magnam potestatem adeptus est, datorem potestatis imitetur pro viribus. Si enim imaginem ferat omnia regentis Dei, & per ipsum contineat in omnia imperium: in hoc sanè Deum maximè imitabitur, existimando, nihil misericordia pretiosius.

ὁ τῷ ἐλεῖσθαι.] phrasis græca, qua gerundia in do efferuntur per infin. præcedente artic. τῷ cum præpos. ὁ, vt hîc videtur, & aliquando sine præpositione.

ἐλεεῖν.] præs. infin. verbi ἐλεέω *misereor*: ibi ἐλεεῖν ponitur loco nominis, quod sæpius sit apud Græcos.

ΚΕΦ. λη'.

ΥΠὲρ χρειάτου καὶ λίθου τίμιον τὴν βασιλείας τὸν πλοῦτον ἑαυτοῖς ἡσυχάσωμεν, καὶ τὴν εὐδιάκρατον φαινομένην τῇ ἐλπίδι τῶν μελλούσης ἀπολαύσεως, καὶ τῇ καταγλυκαινούσῃ τὴν πεῖραν τῆς ἐλπιζομένης μακαριότητος. Καὶ ὁ νοῦν ἔχει ἡμᾶς, ὡς ἔοικεν, πρὸς ἡμᾶς μὴ τερπέτω ἡμᾶς.

ΩΔε.] adverbium loci in significatione quietis.

καταφαινομένην.] accusativus singularis præs. part. verbi καταφαίνω *lator.* cum accus. iungitur: radix φρὴν, ενός, ἡ, *mens.*

ἀφικνῶν.] pro ἡμᾶς *& illic.*

ΚΕΦ. λθ'.

ΠΑύδαζε λαμπρότερος ἀμείβεται δωρεαῖς τοὺς μετὰ βίνοίας ποιοῦντας καὶ πρὸς σὲ προσπόλημα. τοῦτο γὰρ ἔφη, καὶ τὸν ἀληθῶν ἐπαυξήσας τὴν προθυμίαν, καὶ τοὺς πονηροὺς διδάξας μεταμελῆναι τὸν καιρὸν ὃν τὴν αὐτὴν ἀξιοῦσθαι τοὺς μὴ τὰ αὐτὰ ποιοῦντας, ἄλογον ὄντα ἀθέμιτον.

CAP. 38.

SVPER aurum & lapidem pretioſum, beneficentiæ diuitias nobis theſaurizemus, quæ & hîc oblectant, ſpe futuræ fruitionis, & illic dulcedinem afferunt, experimento ſperatæ beatitudinis. Quæ verò nunc circa nos, vt nihil ad nos, ne delectent nos.

κατηγλυκασμένοντα.] accuſ. ſing. part. verbi κατηγλυκαίνω, ex κατά, & γλυκαίνω *dulce reddo*. radix γλυκὺς, εος, τὸ, ſiue γλυκὺς, ἰος, *dulcis*.

τερπόντων.] 3. ſing. præſ. imp. verbi τέρπω *delecto*, cum dat. & interdum cum accuſ. iungitur, vt hîc.

CAP. 39.

STVDE eos ſplendidioribus remunerare donis, qui cum beneuolentia faciunt, quæ abs te mandata. Hoc enim modo & bonorum adaugebis alacritatem, & prauos docebis dediſcere malitiam. Eiſdem enim cenſeri dignos, non eadem facientes, nimis eſt iniquum.

Επαυξήσεις.] 2. perſ. fut. 1. ind. verbi ἐπαύξω, fut. ἐπαυξήσω, perf. ἐπηύξηκα, aor. 1. ἐπηύξησα, tanquam ab ἐπαυξίω. accuſatiuo iungitur: radix primitiua ἔχω

ΚΕΦ. μ'.

Τί μείζων πάντων ἐστὶν ἡ βασιλεία. τοῦτο ἐστὶ μάλιστα τοιοῦτόν ἐστιν, ὅταν ὁ τοῦτο ποιῶν χρήσιμος ὂν χρήστος μὴ ποιῇς αὐθαδίαν ῥέπῃ, ἀλλὰ ποιῇς ὑπείκειαν βλέπῃ, ὃ μὲν ἀπρόσθετον ὡς θαυμάζοντες ἀπεστρεφόμενος, ὃ δὲ φιλαύθετον ὡς θαυμάζειν ἐαδόκιμόμενος.

Αὐθάδειαν.] accuſ. ſing. nom. αὐθάδεια *ſuperbia*, dicitur propriè de illis qui ſibi multùm placent, à radice ἀδύ, ἴος, ὁ, *iucundus*.

ῥέπῃ.] 3. ſing. præſ. ſub. ῥέπω *propendeo*.

ΚΕΦ. μα'.

Ἴσως πρός τε φίλους καὶ ἐχθροὺς ποιοῦ τὰς χρείας, μήτε τοῖς βίναδοι χαριζόμενος ἀλλὰ τὸ δίκαιον, μήτε τοῖς δεομένοις αὐθαιρέτως δὲ ἀνεξαλείπτου. ὅπερ τὸ αὐτῆς ἐστὶν ἀτοπίας, καὶ διαφυγὼν τὸ ἄδικον

CAP. 38.

SVPER aurum & lapidem pretioſum, beneficentiæ diuitias nobis theſaurizemus, quæ & hîc oblectant, ſpe futuræ fruitionis, & illic dulcedinem afferunt, experimento ſperatæ beatitudinis. Quæ verò nunc circa nos, vt nihil ad nos, ne delectent nos.

κατηγλυκασίνοντα.] accuſ. ſing. part. verbi κατηγλυκάνω, ex κατά, & γλυκαίνω *dulce reddo*, radix γλεῦκος, εος, τό, ſiue γλυκὺς, έος, *dulcis*.

τερπέτω.] 3. ſing. præſ. imp. verbi τέρπω *delecto*, cum dat. & interdum cum accuſ. iungitur, vt hîc.

CAP. 39.

STVDE eos ſplendidioribus remunerare donis, qui cum beneuolentia faciunt, quæ abs te mandata. Hoc enim modo & bonorum adaugebis alacritatem, & prauos docebis dediſcere malitiam. Eiſdem enim cenſeri dignos, non eadem facientes, nimis eſt iniquum.

Ἐπαυξήσεις.] 2. perſ. fut. 1. ind. verbi ἐπαύξω, fut. ἐπαυξήσω, perf. ἐπηύξηκα, aor. 1. ἐπήυξησα, tanquam ab ἐπαυξίω. accuſatiuo iungitur: radix primitiua ἔχω

ΚΕΦ. μ'.

Τιμιώτατον πάντων ἐστὶν ἡ βασιλεία. τοῦτο δὲ μάλιστα τοιοῦτόν ἐστιν, ὅταν ὁ τοῦτο τοῦ χείλους ὃ κρατῶν μὴ τοῖς αὐθάδεσι ῥέπῃ, ἀλλὰ τοῖς ὑπεικείαις βλέπῃ, ὃ μὲ ἀπώθεσθαι ὡς θηριώδες ἀποτρεφόμενος, ὃ δὲ φιλεῖσθαι ὡς ἠθοποιὸν ἀσπαζόμενος.

Αὐθάδειαν.] accuſ. ſing. nom. αὐθάδεια *ſuperbia*, dicitur propriè de illis qui ſibi multùm placent, à radice ἥδυς, εῖα, ύ, *iucundus*.

ῥέπῃ.] 3. ſing. præſ. ſub. ῥέπω *propendeo*.

ΚΕΦ. μα'.

Ἴσως πρός τε φίλους καὶ ἐχθροὺς ποιοῦσας τὰς κρίσεις, μήτε τοῖς θύναδοι χαριζόμενος ἀφῇ τὴν δύνοιαν, μήτε τοῖς δεομένοις αὐθαιρέτως ἀπ' αὐτῆς ἀθετῶν. ὅπερ ἐστὶν αὐτῆς ἐστὶν ἀποπίας, καὶ διαφυλῇ τὴν ἀδωρον

habeo, immediatior *ἀΐξω augeo*.

δώσεις.] 2. sing. fut. indicatiui verbi *δώσω do-ceo*, ipsa radix.

CAP. 40.

HONORATISSIMVM inter omnia est imperium. Tunc verò maximè tale est, cùm hanc circumdatus potestatem, non ad truculentiam propendet, sed ad æquitatem respicit, inhumanitatem vt ferinam auersatus, humanitatem verò, vt Deo similem, præ se ferens.

ἐπιείκειαν.] accus. sing. nominis *ἐπιείκεια aequitas*, à radice *ἔοικα similis sum*.

θεοείκελον.] accus. sing. à *θεοείκελος Deo similis*, à *θεός*, & *ἴκελος similis*.

CAP. 41.

ÆQVALITER erga amicos & inimicos iudicia fac, neque beneuolis gratificans ob beneuolentiam, neque maleuolis resistens ob inimicitiam. Quoniã eiusdẽ est absurditatis, & iustum censere iniustum,

παρίντες.] nominatiuus plur. aor. 2. verbi παρίημι *praetermitto.*

αἰτιάσονται.] 3. persona pluralis futuri indicatiui verbi αἰτιάομαι *exhaurio.* radix ἰμὰς, άντος, ὁ, *funis*

ΚΕΦ. μγ'.

ΙΣαρίθμια τοῖς ἀστροις αὐξάνεται καὶ κατορθώματα. οὐδέποτε νικήσῃς τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα, ὅσα γὰρ δῶρα προσεπείνεγκεν Θεῷ ἐκ τοῦ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸ προσφέρει αὐτῷ. Ὡς ὑπερβολὴν ἔχει ἡ ἰδιότης ἐν ᾧ πάλιν σκιαὶ, προλαμβάνουσαν ἀεὶ τὴν λίθον ἐπειγόμενον, οὕτως οὐδὲ τὴν ἀνυπέρβλητον τοῦ Θεοῦ χρηστότητα τῆς βουλήσεως ὑπερβήσονται αἱ ἔργοι.

Κτίσῃ.] 3. sing. aor. 1. verbi κτάομαι *possideo*, cum accus. iungitur.

κατορθώματα.] accus plur. nom. κατόρθωμα *res recte facta*, radix ὀρθὸς, ὴ, ὸν, *rectus.*

ΚΕΦ. μδ'.

ΑΔιαπρύσιος ἐστὶν ἡ βουλῆς ὁ πλοῦτος. ἐν τοῖς δεδοικόσι γὰρ λαμβάνεται, ἐν οἷς σκορ-

loremus.

locum.

δρᾶν.] præsens infin. verbi *δράω.*

συγχωρουμένους.] nomin. plur. præs. part. *συγχωρέω permitto.* radix *χώρος, ου, ὁ, locus.*

CAP. 43.

ÆQVALIA numero si possederis rectè facta, nunquam vinces Dei bonitatem. Quæcunque enim quispiam obtulerit Deo, ex suis, quæ ipsius sunt, offert ipsi. Et, vt non datur prætergredi propriam in Sole vmbram, anteuertentem semper, & valdè properantem; ita neque insuperabilem Dei bonitatem beneficiis excedent homines.

ἐφθασε.] 3. sing. aor. 1. sub. verbi *φθάνω*, sumitur illud tempus ab *ἔστιν.*

φθάνει.] 3. sing. præs. eiusdem verbi.

ὑπερβαίνειν.] aor. 2. infin. verbi *ὑπερβαίνω prætergredior*, radix *βαίνω eo, vado.*

CAP. 44.

INEXHAVSTÆ sunt beneficentiæ opes. Nam dando accipiuntur, & diffi-

πίζειν σωμάτων. τοῦτον ἔχων ἐν τῇ ψυχῇ σου, πλουσιόδωρε βασιλεῦ, δίδου πᾶσι δαψιλῶς, τοῖς αἰτοῦσι τὰ δέοντος. ἀπειρεπλασίας γὰρ ἕξεις τὰς ἐκ τούτων ἀμοιβάς, ὅταν ἐλθῃ ὁ καιρὸς τῆς τῶν ἔργων ἀποδόσεως.

ΕΝ τῷ δίδου.] vide 37. caput.
ἐν τῷ σπερπίζειν.] idem.
ἕξεις.] ſecunda perſona futuri primi indicatiui verbi ἔχω, cum ſpiritu aſpero ad differentiam ad-

---

ΚΕΦ. με'.

ΝΕύμασι Θεοῦ βασιλείαν λαβόντων, μίμησαι αὐτὸν δι' ἔργων ἀγαθῶν. ὅπερ τοῦ ποιῆσαι δυναμένων ἐσμέν, ἀλλ' οὐ τοῦ παθεῖν δεομένων. Οὗτος ἕτοιμον τὸ τῶν χρημάτων δαψιλείας αἴτημα πόθεν ἔσται τοῖς τῆς πενήτων εὐποιΐας.

ΛΑβόντων.] aoriſtus ſecundus particip. λαμβάνω, ἀπὸ λήβω.

pando colliguntur. Has habens in animo tuo, munificentiſſime Imperator, largire omnibus copiosè petentibus abs te. Infiniticuplas enim habebis ſuper his remunerationes, quum venerit tempus operum remunerationis.

---

uerbij ἔξω extra.

ἀμοιβαί.] accuſ. plur. ab ἀμοιβή, 2. ſimpl.

ἔλθῃ.] 3. perſ. aoriſti 1. ſubiunct. verbi ἔρχομαι ueni. vide Inueſt. Them.

CAP. 45.

NVNC Dei regnum adeptus, imitare eum per bona opera, quia ex illis es, qui benefacere poſſunt, non qui ſibi benefieri poſtulant. Paratæ enim rerum largæ copiæ ſunt expeditæ ad beneficia in pauperes.

πυθῆν.] fut. 2. infin. verbi πύθω, aor. 2. ἔπυθον, à πύσμαι. vide Inueſt. Them.

ΚΕΦ. μς'.

Ὡς τὸν ὀφθαλμὸς ἐμπέφυκε σώματι, οὕτω βασιλεὺς τῷ κόσμῳ ἐνήρμοσται, καὶ τοῦ Θεοῦ δεδομένος εἰς συνεργίαν τῶν συμφερόντων. χρὴ οὖν αὐτὸν, ὡς οἰκείων μελῶν, οὕτω πρώτων ἀνθρώπων προνοεῖν, ἵνα προκόπτωσιν ἐν καλοῖς, καὶ μὴ προκόπτωσιν ἐν κακοῖς.

ΕΜπέφυκε.] 3. sing. perf. indic. verbi ἐμφύω, radix φύω *gigno*.

ἐνήρμοσται.] 3. sing. perf. ind. verbi ἐναρμόζομαι *adaptor*. radix ἀρῶ *aro*.

δεδομένος.] perf. part. verbi δίδωμι.

ΚΕΦ. μζ.

Ἀσφαλεστάτην ἡγοῦ τὴν σωτηρίας σου φυλακὴν, τὸ μηδέποτε ζητᾶν τῶν πονηρῶν ἀδικεῖν. ὁ γὰρ ζητᾶν μὴ ἀδικῶν, οὐχ ὑφορᾶται τινά. εἰ δὲ τὸ μὴ ἀδικεῖν ἀσφάλειαν προξενεῖ, τὸ ἐργαστηρίου πολλῷ πλέον. τὸ ἀσφαλὲς γὰρ δίδωσι, καὶ τὸ προσφιλὲς οὐ προδίδωσιν.

CAP. 46.

SICVT oculus innatus est corpori, ita Imperator mundo adaptatus est, à Deo datus ad administrationem conducibilium. Oportet igitur eum, vt propriis membris, sic omnibus hominibus prospicere, vt proficiant in bonis, & non impingant in mala.

μελῶν.] genit. plur. contractus à nom. μέλος, τό, *membrum*. 1. contract.

περιοῦσιν.] à περιοίω, genitiuo gaudet.

προκόπτωσιν.] 3. plur. præs. subiunct. verbi προκόπτω *proceda, proficio*, radix κόπτω *scindo*.

CAP. 47.

TVTISSIMAM duc salutis tuæ custodiam, nunquam quemquam subditorum afficere iniuria: qui enim alicui non facit iniuriam, non suspicioni habet aliquē. Si verò non facere iniuriam, securitatem conciliat: benefacere multò magis. Securitatem enim dat, & charitatem non prodit.

Ασφαλεστάτω.] accuſ. fœm. generis ſuperl. à poſitiuo ἀσφαλὴς, ἐος, ὁ, ἡ, tutus.

ἄγου.] 2. perſ. ſing. præſ. imp. verbi ἄγομαι duco, ipſa radix.

ὀφειλήσει.] tertia præſ. indicatiui verbi ὀφείλομαι

ΚΕΦ. μη'.

Γίνου τοῖς ὑπηκόοις, βασιλεῦ, καὶ φοβερὸς ἀπὸ τῆς ὑποχωρῆσαι τὸ ἐξουσίας· καὶ πρᾶος ἀπὸ τῆς προχωρῆσαι ἐπὶ ποιήσεις. μήτε τῷ φόβου καταφρονῶν, ἀπὸ τῆς πάθους, μήτε τῷ πάθους ὀλιγωρῶν, ἀπὸ τῆς φόβου. ἀλλὰ ὃ ἤμελον ἔχων ἀκαταφρόητον, καὶ ὃ ἀκαταφρόητον ἔχων ἀνήμελον.

Γίνου.] ſecunda perſona ſing. præſ. imperatiui verbi γίνομαι ſum.

εὐσεβέστατε.] vocat. ſing. ſuperl. εὐσεβέστατος, à poſitiuo εὐσεβὴς, ἐος, ὁ, ἡ, pius.

ΚΕΦ. μθ'.

Ἀπὸ τοῖς ὑπηκόοις νομοθετεῖς ἀπὸ τῆς λόγων, καὶ πῶς ἀπολογῶν ὑπὲρ ἐδόξας ἀπὸ τῆς ἔρ-

ſuſpectum habeo, radix ἐῶ *video*. accuſatiuo iungitur.

ἀσφαλές.] adiect. neutr. ab ἀσφαλής, *les*, ὁ, ἡ, *ſolidus*, ſubſtantiuè ſumitur.

σεσοφισμένος.] idem, à σεσοφισμένος.

CAP. 48.

ESTO ſubditis, pientiſſime Imperator, & formidabilis ob excellentiam poteſtatis, & deſiderabilis ob largitionem beneficentiæ. Neque formidinem contemnens propter deſiderium, neque deſiderium negligens ob formidinem. Sed manſuetudinem habens non aſpernabilem, & contemptibilem habens immanſuetudinem.

ὑπερέχων.] accuſ. ſing. nom. ὑπερέχω *eminentia*, ab ὑπὲρ *ſuper*, & ἔχω *habeo*.

ἥμερον.] accuſ. neutr. adiectiui ſubſtantiuè poſiti, ab ἥμερος *manſuetus*.

CAP. 49.

QVÆ ſubditis ſancis per verba, hæc anticipans præſtas per ope-

γων, ἵνα τοῖς λόγοις, οἷς πείθῃς, καὶ χρηστὸς συναναγινώσκηται βίος. ἔστω δὲ διδάκιμον ἀποφαίνῃ σε θ κράτος, καὶ λέξεων φαυλικῶς, καὶ φράσεων ἀσκήτως.

Νομοπονῆς.] 2. perſ. præſ. ind. verbi νομοπονέω *legem ſancio*. radix νέμω *diſtribuo*, cum accuſatiuo iungitur.

φυλαλῶν.] præſ. part. verbi φυλαλέω, ῶ, *antela-*

ΚΕΦ. κ.

ΠΑέον ἀγάπα, βασιλεῦ γαλλιῶσα τε, τὰς λαμβανὴν πρὸς θεὸν χαρίτας ἱκετεύοντας, καὶ ταῖς τοὺς ἀναυδάζοντας δωρεὰς σοι προσφέρειν· τοῖς μὲν ὀφειλέτης ἀμοιβῆς καθίσασιν· οἱ δὲ σοι τὸ θεοῦ ὀφείλετην ποιοῦσι, τὸ οἰκειούμενον ἐκ εἰς αὐθις γινόμενα, καὶ ἀμοιβόμενοι ἀγαθαῖς ἀνταδόσεσι τὸ φιλόθεον καὶ φιλανθρωπότατον σε σκόπον.

Ικετεύοντας.] accuſ. plur. præſ. part. verbi ἱκετεύω *ſupplico*, radix ἱκω *venio*, vnde ἱκέτης, ου, ὁ, *ſupplex*.

καθίσασι.] 2. perſ. ſing. præſ. ind. verbi καθίσαμαι *conſtituor*, ἀπὸ κατὰ, & ἵσημι.

ra, vt verbis, quibus persuades, bona quoque vita concertet. Sic enim commendabile tuum declarabis imperium, & dicens cum actione, & agens cum ratione.

---

quor, ἀ ος, & λαλέω.

ἐπιδείξαι.] 2. pers. aor. 1. ind. verbi ἐπιδείκνυμι *ostendo*.

ἀποφανῆς.] 2. pers. futur. 2. ind. med. verbi ἀποφαίνω *declaro*.

CAP. 50.

PLVS dilige eos, serenissime Imperator, qui accipere abs te beneficia supplicant, quàm qui student munera tibi offerre. His enim debitor referendæ gratiæ constitueris: illi verò Deum debitorem faciunt, vendicantem sibi, quæcumque erga ipsos fiant, & remunerantem bonis retributionibus tuam Dei, hominúmque studiosam intentionem.

οἰκειούμενον.] accus. sing. præs. part. verbi οἰκειόω *familiaris reddor*. radix οἶκος *domus*.

ἀνθρώπων.] dativus pluralis nom. ἄνθρωπος, ου, ὁ, *homo*.

ἀνταπόδοσις, εως, ἡ, *retributio*. 2. contract.

ΚΕΦ. να'.

Ἡ Αἰὼν μὲν ἔργον ἐστὶ, τὸ καθαλέμπειν τὴν ἀκτῖνα τῆς κτίσιν. ἀόρατος ἡ ἀρετὴ, τὸ ἐλεεῖν τοὺς δεομένους. καὶ καίνων ἡ φανερωτέρα ὁ εὐσεβὴς Βασιλεύς. ὁ μὲν γὰρ ὑποχωρεῖ τῇ ἀγρυπνίᾳ τὸν νυκτὸς, ὁ δὲ ὑποχωρεῖ τῇ σωφροσύνῃ τῶν κακῶν, ἀλλὰ τῷ φωτὶ τῆς ἀληθείας ἐξελαύνει τὰ κρυπτὰ τῆς ἀδικίας.

Ἀκτῖνα.] dativus pluralis nominis ἀκτὶς, ῖνος, ἡ, radius.

ὑποχωρεῖ.] 3. pers. sing. præs. verbi ὑποχωρέω, ῶ, sensim recedo. cum genit. & accus. aliquando iungi-

---

ΚΕΦ. νβ'.

Τοὺς μὲν πρὸ σοῦ βασιλεῖς ἡ ἀρχὴ κατεκόσμησε· σὺ δὲ ταύτην, κρείττονα, φαιδροτέραν ἐποίησας, ἡμερότητι κρίνων τὴν ἐξουσίαν τὴν ὄγκον, καὶ χρηστότητι νικῶν τὸν προσοίνταν σοι τὸν φόβον. ὅθεν τῶν λιμῶν τὰς σὰς χαλινώσεις πεμπόντες προσορμῶσιν οἱ ἐλεεῖσθαι δεόμενοι, καὶ τὴν κυμάτων τὴν πενίας ἀπαλλαττόμενοι, εὐχαριστηρίους ὕμνους σοὶ ἀναπέμπουσιν.

CAP. 51.

SOLIS quidem opus est, illustrare creaturam. Regis autem virtus, misereri egentium: tantóque clarior est pius Imperator. Ille namque cedit successioni noctis: hic autem non concedit obreptioni malorum: sed lumine veritatis coarguit occulta iniquitatis.

---

tur, sæpiùs cum dativo: radix χῶρος *locus*.

θαλάμῳ.] dat. sing. vt πεδίῳ.

νυκτὸς.] genit. sing. à νύξ, νυκτὸς, ἡ, *nox*: cur habeat accentum acutum in vltima; vide in cap. 2.

CAP. 52.

PRIORES quidem te Imperatores principatus adornauit. Tu verò eum, præstantissime, illustriorem fecisti, mansuetudine temperans potestatis maiestatem, & bonitate vincens aduentium te formidinem. Vnde tuæ serenitatis portum omnes adeunt, qui misericordiâ indigent, fluctibúsque paupertatis liberati, gratos hymnos tibi remittunt.

Κατακόσμησον.] tertia ſingularis aor. 1. indicatiui verbi κατακοσμέω *adorno*. radix κόσμος *mundus, ornatus*.

φαιδροτέρων.] compar. accuſ. fœmin. à poſitiuo φαιδρός *ſplendidus*. cur habeat accentum in penult. vide in 1. cap.

ἡμερότητι.] datiuus ſingularis nominis ἡμερότης, ητος, ἡ, *manſuetudo*.

χρηστότητι.] idem.

νικῶν.] præſens participij verbi νικάω *vinco*, ipſa

ΚΕΦ. νγ'.

Ὅσον τῇ δυναστείᾳ πόλιν ὑπερανέχῃς, τοσοῦτον καὶ τοῖς ἔργοις ὑπερλάμπειν ἀγωνίζου. ἀναλήψεσθε γὰρ τῷ μεγέθει τὸ δυνάμενος τιμᾶν ἐργασίαν, τῷ καλῷ ἀπαντεῖσθαι τὸ σεσωφρονισμένον. ἵνα τοίνυν καὶ θεοῦ ἀφικνουμένης, μὴ τὸ τεφρώδους τοῦ ἀνθρώπου βασιλείας, κτῆσαι καὶ σὺ τέμμα τῶν πενήτων ὑποποίας.

Ἀγωνίζου.] ſecunda perſ. præſ. imperat. verbi ἀγωνίζομαι, & Atticè ἀγωνιοῦμαι (quod eſt vſitatiſſimum). *certo*. radix ἀγών, ῶνος, ὁ, *certamen*.

ἀπαντᾶσθαι.] præſ. inf. verbi paſſiui ἀπαντάομαι *poſtulor*, ab ἀντί, & αἰτέω *peto*.

σεσωφρόνισται.] aor. 1. imp. verbi σωφρονίζω *arbitror*, radix δοκέω *videor*.

radix, cum accusatiuo iungitur.

προσιόντων.] gen. plur. præs. part. προσιών, à verbo προσίημι *adeo*, cum dat. iungitur.

λιμῷ.] dat. sing. nom. λιμός, οῦ, ὁ, *portus*.

προσορμῶσιν.] 3. plur. præs. indic. verbi προσορμάω *cum impetu accedo*. dat. iungitur.

ἀπαλλαττόμενοι.] nominat. plur. præs. part. verbi ἀπαλλάττομαι *liberor*. radix ἄλλος *alius*.

ἀπιτίμησιν.] tertia plur. præsentis verbi ἀπιτίμαω *remitto*.

CAP. 53.

QVANTVM potestate omnes antecellis, tantum operibus etiam emicare contende. Proportione enim respondentem magnitudini virium operationem honestorum abs te postulari arbitrare: vt igitur à Deo prædiceris, cum corona inuicti Imperij, coronam etiam beneficentiæ erga pauperes acquire.

ἀνακηρυχθῇς.] secunda persona aoristi primi subiunctiui verbi ἀνακηρύττω *voce præconis renuntio*. radix κήρυξ, υκος, *præco*.

ἀπήνητου.] gen. ab ἀπήνητος, vt λόγος, dat. iungitur, vt ἀπήνητος χρύσῳ *inuictus auro*.

κτήσαι.] aoristus primus medius imperatiui verbi κτάομαι *acquiro*.

ΚΕΦ. νδ'.

Σκέπου πρὶν ὑποβῆναι ἃ θέλεις, ἵνα πρὸς τέλος ἀπήνεγκας ἐμφρόνως ἃ θέμις. βούλιαθον γὰρ ὃ τῆς γλώττης ὄργανον, καὶ μέγιστον πρόσχημα τοῖς ἀμελοῦσι κίνδυνον. εἰ δὲ τὸ βύσσινον λογισμοῦ ὡς μουσικὸν ὑποκρούσῃ αὐτῷ, ὃ πανάρμονιον τῆς ἀρετῆς ἀκουόμενον μέλος.

Σκέπου.] 2. perf. præf. imp. verbi σκέπτομαι *conſi-dero*, ipſa radix.

θέμις.] ισος, vel ιδος, *fas*, pro Dea Iuſtitiæ etiam

ΚΕΦ. νε'.

Οὐκοῦν μὴ εἰ χρὴ πρὸς πάντα τὰ ἀκαίρως, καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς κρίσεως τῶν δυσχερῶν πραγμάτων, βραδὺν δὲ λίαν εἰς ὀργὴν ὑποδέχου· ὀπτὸν γὰρ ὃ πάντα ἀόργητον δικαιοφόρητον, ὃ θυμοῦσθαι μετρίως, καὶ μὴ θυμοῦσθαι. ὃ μὲν ἵνα τῶν φαύλων τὰς ὁρμὰς ἀναστέλλῃ· ὃ δὲ, ἵνα τὰς ἀφορμὰς τῶν κρινόντων ἀνιχνεύῃ.

CAP. 54.

CONSIDERA, priusquam mandes, quæ velis, vt iubeas prudenter, quæ fas est. Lubricum enim est linguæ instrumentum, maximúmque affert negligentibus periculum. Si verò pium intellectum veluti musicam præfeceris illi, omninò concinnum modulabitur melos.

---

sumitur.

ἀμελοῦσι.] dat. plur. ab ἀμελὴς, ἐος, ὁ, ἡ, *negligens*. radix μέλω *curæ est*.

CAP. 55.

ACVTVM quidem esse oportet Principem, in omnibus, & maximè in iudiciis difficilium rerum: lentum autem valdè ad irascendum. Quia verò omninò non irasci aspernabile, & irascatur, mediocriter, & non irascatur oportet. Illud, vt prauorum impetus comprimat, hoc, vt propensiones bonorum perueſtiget.

Ὀφειλή.] accuſ. ſing. ab ὀφειλή, ἧς, 2. contract.
ἐπιδείκνυσθαι.] præſ. infin. verbi ἐπιδείκνυμι *demonſtror*, radix δείκνυμι *oſtendo*.
πάντη.] aduerbium pro πάντως, vel πάνυ.
διαμένειν.] tertia perſona præſentis imperatiui ver.

ΚΕΦ. νς'.

ΕΝ ᾧ ἀκριβεῖ ἡ καρδία σου βασανιστήριον ὀπτιμελῶς κεκαθαρμένῃ τῶν σωμάτων σου ἡδονῶν, ἵνα γινώσκῃς ἀκριβῶς καὶ τοὺς σὲ ἀγαπῶντας, καὶ τοὺς σὲ ἀπάτῃ κολακεύοντας. πολλοὶ γὰρ δύνονται ὑποκρινόμενοι, μεγάλα τοῖς θέλουσι κεκολακεύκασι.

Κατανόει.] 2. perſ. contracta præſ. imp. verbi κατανοέω *animaduerto*. radix νόος *mens*.
σωμάτων.] genitiuus pluralis patt. verbi σώματα,

ΚΕΦ. νζ'.

ΛΟγον ἀκούσας ὠφελῆσαι δυνάμενον, μὴ μόνον ἀκοῇ πάσῃ, ἀλλὰ καὶ πράξει δεχόμενον. Οὕτω γὰρ ὁ τῆς βασιλείας ἀγλαΐσῃ κράτος. ὅλως ἡ πρὸς ἑαυτὸν τὰ δέοντα συνορᾷ, πρὸς ἄλλα βυρεθέντα μηδαμῶς φορᾷ, ἀλλὰ μαθόμενον ἀπεπαιχύνως, ἐπιτελῇ δυνησόμενος.

bi θυμοῦσθαι irascor. radix θυμὸς mens.

ἀνασείλῃ.] 3. pers. præs. sub. verbi ἀνασείλω comprimo. radix σείλω mitto.

ἀνίχνευε.] idem, ab ἀνιχνεύω persequitur. radix ἴχνος, εος, τὸ, vestigium.

CAP. 56.

IN exquisita cordis tui curia diligenter considera conuersantium tecum mores, vt noscas ex amussim, & charitate te colentes, & fraude tibi adulantes. Multi enim benè velle se simulantes, credentes valdè lædunt.

nempe πιθανοὶ, οντες.

ὑποκρινόμενοι.] nomin. plur. præs. part. verbi ὑποκρίνομαι simulo. radix κρίνω secerno.

CAP. 57.

SERMONEM audiens iuuare valentem, non modò auditu, sed & actione excipe. Sic enim Imperatoris exornatur imperium, quando vel ex se decora conspicit, vel ab alio reperta nequaquam despicit, sed discit quidem sine verecundia, exequitur verò sine cunctatione.

φελῆσαι.] aor. 1. infin. verbi ὠφελέω, ῶ, iuuo, cum & aliquando cum dat. iungitur.

] 3. ſing. præſ. ind. verbi ἀγλαΐζομαι exfulgor.

] ad g. præſ. ind. verbi συνορῶμαι conſpicio.

] 1ſ. ſing. aor. 1. part. verbi οὐδόω in-

ΚΕΦ. νη'.

Ἀκρῆται μὲν ἀπορθήτοις τείχεσιν ἠσφαλισμένη καὶ φρουρᾷ τῇ πολιορκουμένων ἀντιτιθεμένων πολεμίων· ἡ δὲ σὴ, ὦ βασιλεία ἡμῶν ἐλεημοσύναις τετείχισμένη, καὶ προσευχαῖς καθυπερμύρουσα, ἀπήμονας μένει ταῖς τῶν ἐχθρῶν βέλεσιν, ἀοίδιμα κατ' αὐτῶν ἐγείρουσα τρόπαια.

ἄκρα πόλις.] ιδος, ἡ, arx vrbis, ſummitas vrbis. radix πόλις vrbs.

ἠσφαλισμένη.] part. fœm. perf. verbi ἀσφαλίζομαι firmor. radix σφάλλω euerto.

πολιορκουμένων.] gen. plur. præſ. part. verbi πολιορκέω obſidione cingo. duo ablatiui abſoluti, apud Græcos ponuntur in genitiuo.

ΚΕΦ. νθ'.

Κρῆσαι δεόντως τῇ κάτω βασιλείᾳ, ἵνα κλίμακες σοι γλυφθῶσι τὰ ἄνω διδοξίας. οἱ γὰρ

denio, quasi ab εἰρῶ. vide Inuest. Them.

μηδαμῶς.] aduerbium formatum à μηδαμός *neque*, & ἀμός *aliquis*.

ἀνυπαχώτως.] *inuerecundè*, aduerbium. radix ἄχος, εος, τὸ, *turpitudo*.

ἀνυστάτως.] *sine mora*, aduerb. radix τίνω *pono*.

CAP. 58.

ARX quidem non populabilibus muris munita contemnit obsidentes so hostes. Pium autem Imperium vestrum eleemosynis munitum, & precibus, velut turribus constructum inuictum sit hostium telis, cantata contra eos erigens trophæa.

τετυχισμένη.] part. fœm. perf. verbi τυχίζομαι *munior*. radix τεῖχος, εος, τὸ, *murus*.

ἐπιπυργουμένη.] idem, à verbo ἐπιπυργόομαι *circummunio turri*. radix πύργος, ου, ὁ, *turris*.

βέλεσιν.] dat. plur. à βέλος, εος, τὸ, *telum*.

ἐγειρουσα.] part. fœm. præs. verbi ἐγείρω *expergefacio*. radix ipsa.

CAP. 59.

VTERE decenter hoc inferiore regno, vt scala tibi fiat superioris

τούτῳ καλῶς διοικοῦντες, μὴ τούτῳ καὶ κεῖνος ἀξιούσθω. τούτῳ γὰρ διοικοῦσι καλῶς, οἱ πατρικὸν τοῖς ἀρχομένοις ἐπιδεικνύοντες πόθον, καὶ ἀρχικὸν πρὸς αὐτοὺς αὐλαμβάνοντες φόβον ἀπειλαῖς μὲν τὰ πλημμελήματα προαναστέλλοντες, τιμωρίαις δὲ πεῖραν αὐτοῖς ὑπὲρ προάγοντες.

Χρῶτο.] aor. 1. imp. med. vocis, à verbo χράομαι *utor*, dat. iungitur. radix χράω ᾱ, *commodo*.

κλῆμας.] κος, ς. simpl.

διοικοῦντες.] nominat. plur. præſ. part. verbi διοικέω

ΚΕΦ. ο'.

ΙΜάτιον ἀπαλαιοῦται ὅστις τῆς εὐποιΐας πελεκόλαμον, καὶ ἀδελφόθεος σοὶ ἡ προθεσις τοὺς πένητας σοργή. δεῖ οὖν τὸν βουλόμενον βίστεδος βασιλεύειν τοιούτοις ἐνδύμασι τὸ ψυχικὸν καλλωπίζειν. φιλοπτωχίας γὰρ ἡμφιεσμένος πορφύραν, καὶ διαδήματος βασιλείας καθαξιοῦται.

Φιλοπτωχίας.] gen. ſing. à nom. φιλοπτωχία *amor in egenos*. à φιλόπτωχος *egenos amans*. radix πτώσσω, ſeu πτώσω *metu contraher*.

claritatis. Qui enim hoc rectè administrant, post hoc & illa digni censentur. Hoc autem rectè gubernant, qui paternum subditis ostendunt desiderium, & debitum sibi ab ipsis recipiunt timorem. Minis quidem lapsus compescentes, suppliciis autem periculum ipsis non abducentes.

---

administro. radix οἶκος *domus.*

προάγοντες.] nominat. plur. præs. part. προάγω *deduco.* radix ἄγω *duco.* Irregulare est in quibusdam temporibus, quare vide Iaueſt. Them.

CAP. 60.

VESTIMENTVM non veteraſcens est beneficentiæ amictus, & incorrupta stola est charitas erga pauperes. Oportet igitur eum, qui piè regnare vult talibus indumentis animam exornare. Amoris enim in egenos indutus purpuram, cœlesti etiam regno dignus iudicatur.

ἀμφιεσμένος.] præteritum perfectum participij verbi ἀμφίημι *circum induor.* radix ἵω, siue ἔννυμι *induo.*

ΚΕΦ. ξα'.

Σκῆπτρον βασιλείας τῆς τοῦ Θεοῦ δόξα-ιδιος, σκέπτρου πῶς ἐρέσεις ἐκ τούτων οἱ δεδωκότι, ἢ ὡς πολύτων δι' ἑξ πτων ὑπ' αὐτῷ προβιμηθεὶς, πλέον πολύτων ἐπίστω κεκλαγεσίρ-ρι αὐτόν, τοῦτο δὲ χάρας ἡγαίπαι μέγιστον, αἰ ὡς αὐτὸν τοὺς ἐπ' αὐτῷ δεξιπλαθέντας ὁρᾷς, καὶ ὡς χερσὶν κεκλαβολιὼ τὰς δυποιίας πληρεῖς.

Σκῆπτρ.] 2. perf. fing. præſ. verbi σκίπτομαι *circumſpicio*. ipſa radix.

αἰρεσις.] 2. perſ. ſing. fut. 1. indic. verbi αἱρέω *placeo*. fut. 1. αἱρέσω, quaſi ab αἱρῶ. radix αἴρω *apio*.

δεδωκότι.] dat. ſing. perf. part. verbi δίδωμι *do*.

προβιμηθεὶς.] aor. 1. part. verbi προβιμάομαι *plurimi facio*. cum genitiuo pretij, & accuſatiuo perſonæ iungitur, radix πίω *honoro*.

ἐπίστω.] 2. perf. præſ. imper. ἐπίσχομαι *vrgeor*.

ΚΕΦ. ξβ'.

Τρέχω μὲν εἰς τὸν δεύτερον βοήθειαν πᾶς ἀνθρωπος ὀφείλει, ὁ σωτηρίας γλυκόμυθος, ὁ Βασιλεὺς δὲ τῶν πολύτων, ὡς μεγαλωνύμος πολύτων. Υπὸ τοῦ Θεοῦ γὰρ φω-

CAP. 61.

SCEPTRVM imperij quum à Deo ſuſceperis, conſidera, quomodo placebis ei, qui id tibi dedit, quódque omnibus hominibus ab eo ſis prælatus, magis omnibus eum honorare feſtina. Hoc autem honeſtamentum arbitratur maximum, ſi, quaſi ipſum, à ſe conformatos reſpicias, ac vt debitorum exolutionem beneficia impleas.

καπνιμέρων.] præſ. infin. verbi καπνιμείρω *pramio dono*, cum accuſ. iungitur, radix μίρας, αντος, αος, & as in gen. *præmium*.

ἡγεῖται.] 3. perſ. ſing. contracta præſ. verbi ἡγέομαι *arbitror*.

ὁμοπλαθεῖσας.] accuſ. plur. aor. 1. part. verbi ὁμοπλάθομαι *conformor*. radix πλάθω *fingo*.

πλησῇς.] 2. perſ. ſing. contracta optatiui verbi πλήθω *impleo*.

CAP. 62.

CVRRERE ad ſupernum auxilium cùm quiuis homo debet, ſalutem petens, tum ante omnes Imperator, vt qui pro omnibus ſolicitus eſt: à Deo enim ſi

λαπόλιθος, καὶ τοὺς πολεμίους καταγωνίζῃ· ἡμεναίφς, καὶ τοὺς οἰκείους καταστοχάζῃ ἀπουδαίως.

Γλιχόμενος] præſ. part. verbi γλιχόμαι *ſalutem peto*, cum accuſ. interdum, & genit. iungitur.

ΚΕΦ. ογ'.

Ὁ λιθὸ Θεὸς ἐνδεὴς δεῖται, ὁ Βασιλεὺς δὲ μόνος Θεοῦ. μιμοῦ τοίνυν τὸν ἐνδεῆ δεόμενον, καὶ δαψιλεύου τοῖς αἰτοῦσί τι ἔλεον, μὴ ἀκριβολογούμενος περὶ τοὺς σοὺς οἰκέτας, ἀλλὰ πᾶσι παρέχων τὰς παρὰ σοῦ ζητουμένας. πολὺ γὰρ κρεῖττόν ἐστι δοῦναι τοῖς ἀξίοις μέν, καὶ τοῖς ἀναξίοις, ἢ τοῖς ἀξίοις ἀποστερῆσαι καὶ τοὺς ἀναξίους.

Δεῖται] radix δεῖ *oportet*. vide 6. cap.

μιμοῦ] 2. perſ. præſ. imper. verbi μιμέομαι *imitor*. radix ipſa.

δαψιλεύου.] idem, à verbo δαψιλεύομαι *copioſè ſubminiſtro*. cum dativo perſonæ, & cum accuſativo rei iungitur. radix δάπω *vero*, ſeu δαψιλὴς, ἐος, ὁ, ἡ, *copioſus*.

ΚΕΦ. οδ'.

Συγχώρησον τοῖς ἀδελφοῖς ἁμαρτημάτων, συγχώρησον καὶ αὐτὸς τοῖς εἰς σὲ πλημ-

cuſtodiatur, & hoſtes generosè debellat, & domeſticos ſedulò communit.

περιτειχίζεται.] 3. ſing. præſ. verbi περιτειχίζομαι *diligenter munio*. radix τρέλλω *ſupplanto*.

CAP. 63.

DEVS nullo indiget, Imperator autem ſolo Deo. Imitare igitur nullius indigum, & largâ vtere erga petentes miſericordiâ, non exactam inſtituens aduerſus tuos domeſticos rationem, ſed omnibus præſtans ad vitam poſtulata. Multò enim ſatius eſt, propter dignos etiam indignorum miſereri, quàm dignos propter indignos defraudare.

περὶ τὸ ζῆν.] infinitiuus pro nomine, quod ſæpiùs fit: vide in præced. cap.

πολύ.] neutr. ſing. nom. ὁ πολύς, ἡ πόλλη, τὸ πολύ: vide heteroclita.

ἀποστερῶν.] inf. ab ἀποστερέω *defraudo*. cum gen. & accuſatiuo iungitur, & cum duobus accuſatiuis, vno videlicet rei, altero perſonæ.

CAP. 46.

VENIAM petens peccatorum, ignoſce etiam ipſe in te delinquenti-

μελοῦσιν, ὅτι ἀφέσει αὐτὸ δίδοται ἄφεσις, καὶ τῇ πρὸς τοὺς ἐμοδούλους ὑμῶν καταλλαγῇ, καὶ πρὸς Θεὸν φιλία καὶ οἰκείωσις.

Συγγίνωσκε.] 2. sing. præs. imper. verbi συγγινώσκω *ignosco*, cum dat. iungitur.

ἀφέσει.] dat. sing. contractus ab ἄφεσις, εως, *remiss.*

ΚΕΦ. ξε'.

Δεῖ τὸν ἀμέμπτως αὐθαδεύειν ἐσπουδακότα, καὶ τὰς τῶν ἔξωθεν ἀδοξίας φυλάττεσθαι, καὶ ἑαυτὸν πρὸς ἐκείνων αἰσχύνεσθαι, ἵνα καὶ τῶν φαύλων ἀμυντόμενος δι' ἐκείνους ἀπέχῃ, καὶ τῶν κατ' ἰδίαν πλημμελῶν ὑφ' ἑαυτῷ κωλύῃ. εἰ γὰρ οἱ ἀγαθοὶ αὐθάδεις ἄξιοι φαίνονται, πολλῷ πλέον ὁ Βασιλεὺς ἄξιος ταύτης γίνεται.

Ἀμέμπτως.] *sine crimine*, aduerbium, à radice μέμφομαι *conqueror.*

αὐθαδεύειν.] inf. ab αὐθάδω *regno*, gen. & dat. iungitur.

ἐσπουδακότα] accus. sing. perf. part. verbi σπουδάζω *sedulò ago.* cum accentu in penultima, quia in nominibus imparisyllabis, quando vltima acuitur, in obliquis acuetur penultima. quod idem fit in participiis.

bus; quoniam remissioni retribuitur remissio, ac cum conseruis nostris reconciliationi, Dei amicitia ac familiaritas.

---

sio, 2. cons.

καταλλαγῆ.] dat. sing. à καταλλαγή, ῆς, ἡ, *reconciliatio.*

οἰκείωσις.] ως, ab οἶκος *domus.*

CAP. 65.

OPORTET eum, qui inculpatè principem agere studet, etiam externorum ignominias cauere, & se ipsum ante illos verecundari: vt & apertè peccare propter eos abstineat, & priuatim delinquere à se ipso cohibeatur. Si ergo subditi ideò reuerentiâ digni apparent, multò magis dignus eâ Imperator sit.

φυλάττεσθαι.] inf. præs. à φυλάττομαι *caueo.*

αἰσχύνεσθαι.] idem, ab αἰσχύνομαι *verecundor.* radix αἶσχος, εος, τὸ, *turpitudo.*

κωλύηται.] 3. sing. præs. subiunctiui verbi κωλύομαι *cohibeor.*

αἰδοῦς.] genit. sing. contractus, à nom. αἰδώς, οος, οῦς, in accus. αἰδῶ, in vocat. αἰδοῖ, *pudor.*

ΚΕΦ. ξς'.

Ἰδιώτου μὲν εἶναι κακίαν φημί, ὃ τοῦ ἀπλῶς φαῦλον ἐκ κολάσεως ἄξια· ἀρχόντος δὲ πονηρίαν, τὸ μὴ ποιεῖν τὰ καλά, καὶ σωτηρίας παρέχειν. Οὐ γὰρ ἡ τῶν κακῶν ἀπουσία δικαίους τοὺς κεκοσμηκότας, ἀλλ' ἡ τῶν καλῶν παρουσία στεφανοῖ τοὺς τοιούτους, μὴ μόνον τοίνυν πονηρίας ἀπέχεσθαι λογιζέσθω, ἀλλὰ καὶ δικαιοσύνης αὐτέχεσθαι σπουδαζέτω.

Πράξεων.] accus. plur. neut. adiect. πρᾶξις auctor alicuius rei, siue bona, siue mala.

δικαιοῖ.] 3. sing. præs. indicatiui verbi δικαιόω iustifico. radix δίκη iustitia, ius.

στεφανοῖ.] vt δικαιοῖ, à στεφανόω corono.

ΚΕΦ. ξζ'.

Ἀξιωματικῶν λειποψυχότης ὁ δυσωπούμενος θάνατος. Κατὰ πάντων γὰρ ὀφείλομεν τὰς παμφαύλους αὐτῶν ὁδοὺς ἔχειν πρὸ ὀφθαλμῶν μᾶλλον εἰς ὑπομονὴν τῶν κρημάτων εὐκαιρίαν. Σοὶ δὲ εἰς γῆν, ἀπὸ γῆς ἐσμεν συναγωγὴ, ἐκεῖσε ἀποδημήσας, ἀπ' αὐτῆς. μὴ ἀπὸ πατρίδος

CAP. 66.

PRIVATI quidem esse malitiam dico, patrare mala, & supplicio digna: principis verò prauitatem, non facere honesta, & salutem parientia. Non enim malorum abstinentia iustificat potentem, sed bonorum editio coronat talem. Non solùm igitur malitia abstinere cogitet, sed iustitiæ adhærere studeat.

ἀπέχεσθαι.] præs. infin. verbi ἀπέχομαι *abstineo.* radix ἔχω *habeo.*

αἰτιᾶσθαι.] idem, ab αἰτίχομαι *adhæreo.*

λογίζεσθαι.] 3. sing. præs. imp. verbi λογίζομαι *rationem ineo.* radix λέγω *dico.*

σπουδάζέτω.] idem, à verbo σπουδάζω *studeo.*

CAP. 67.

DIGNITATVM splendores non reformidat mors: in omnes enim inijcit voraces suos dentes. Ergò, ante illius inexcusabilem aduentum transportemus in cœlum opum copiam. Nemo enim quæ in mundo coradit, illuc profectus abducit, sed omnia in terris re-

καθαλιπὼν ὅπου γῆς, γυμνὸς λοιδωρεῖται τὸν βίον αὐτῆς.

Δεδοικότα.] 3. sing. præs. verbi δεδοικέω erubesco, timeo, attollere oculos non audeo. à radice ὄπτω video.

παμφάγους.] accus. plur. à παμφάγος, quod Gallicè dicitur *vn boute tout cuire*, à πᾶς & φάγος.

ὀδόντας.] accus. plur. à nom. ὀδούς *dens*.

μεταδιῶκται.] 1. plur. præs. ind. verbi μεταδιώκω *transporto, cursu permetior*. radix δίω *curro*.

ΚΕΦ. ξη'.

Κύριος μὲν πάντων ἐστὶν ὁ Βασιλεύς, δοῦλος δὲ μὴ πάντων ὑπάρχει Θεοῦ. τότε δὲ μάλιστα κληθήσεται κύριος, ὅταν αὐτὸς ἑαυτὸν δεσπόζῃ, καὶ τὰ ἀβίωτος ἡδονὰς μὴ δουλεύῃ, ἀλλὰ συμμαχον ἔχων τὴν βούλησιν, τὴν ἀπτῆνον καθέδραν τῶν ἀλόγων παθῶν, τὰς πολυδαμάτορας ἔρωτας τῇ παντοπλίᾳ σωφροσύνης καθαγωνίσηται.

Καλέσεται.] 3. sing. fut. 1. ind. verbi καλέω. præteritum κέκληκα aor. 1. ἐκάλεσα futur. 1. κληθήσομαι. *vocor*. vide inueſtig. them.

δεσπόζῃ.] 3. sing. præs. ſub. verbi δεσπόζω *dominor*

linquens, nudus reddit rationem de vita sua.

ἐκεῖσε.] aduerbium, *illuc.*

ἀπενδημήσας.] aorist. primus part. verbi ἀπενδημέω *peregrinor.*

καταλιπών.] aor. 2. part. verbi καταλείπω *relinquo*, ex κατὰ, & radice λείπω *linquo.*

λογοθετεῖ.] tertia persona singularis præs. verbi λογοθετῶ *rationem reddo.* iungitur accusatiuo. radix λέγω *dico.*

CAP. 68.

DOMINVS quidem omnium est Imperator, sed cum omnibus DEI seruus existit. Tum verò maximè vocabitur Dominus, quum ipse sibi dominetur, nec illicitis voluptatibus famuletur; sed adjutricem habens piam rationem, inuictam imperatricem insanorũ affectuum, omnia domantes amores armatura castimoniæ debellat.

---

cum genit. iungitur, ipsa radix.

δουλεύη.] idem à δουλεύω *famulor* cum dat. iũgitur.

παδαμάτορας.] accus. plur. à παδαμάτωρ *omnia domans.*

ΚΕΦ. ξθ'.

ΟΝ ἔπου αἱ σκιαὶ τοῖς σώμασιν ἕπονται οὕτως αἱ ἁμαρτίαι τῇ ψυχῇ ἀκολουθοῦσι σαφῶς δὲ καὶ τὰς πράξεις ἐξεικονίζουσαι. Διὸ τοῦτο οὐκ ἔστιν ὃ τῇ κρίσει ἀρνήσασθαι. αὐτὴ γὰρ ἑκάστου καθαμάρτυρός τε πράγματος, ἢ φωνὴν ἀφιέντα, ἀλλὰ τοιαῦτα φαντάζεται, οἷα περ ἡμῖν ἐπράξησαν.

ΕΞεικονίζουσαι.] nominat. plur. part. fœm. verbi ἐξεικονίζω omnibus lineamentis ad exemplar effingo, radix εἰκών, fut. ξω, similis sum.

ἀρνήσασθαι.] aor. 1. inf. med. verbi ἀρνέομαι nego, ipsa radix.

καταμαρτυρήσει.] 3. sing. futuri 1. ind. verbi καταμ

ΚΕΦ. ο'.

ΝΗὸς ποντοπορούσης μιμεῖται δίαιταν ὁ βεβιωτελὴς τὸν παρόντος βίου καταστάσεις, ἡμᾶς τοὺς αὐτῆς πλωτῆρας λαμπύνουσα, καὶ καταμικρὸν ἐπιδιώκουσα δρόμον, εἰς τὸν ἴδιον ἑκάστου ἐπιπέμπουσα τέλος. Εἰ γοῦν ἐξ ὕδατος ἔχει, ἐπιδραμοῦμεν τὰ ἐπιδεήσαντα τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ἐπιδραμοῦμεν τοῖς εἰς αἰῶνας τὴν αἰώνιον μηδοῦσιν.

CAP

CAP. 69.

QVEMADMODVM vmbræ corpora sequuntur; sic peccata animas comitantur, euidenter actiones repræsentantia. Ideò non licet in iudicio negare. Ipsa enim vniuscuiusque opera contrà testabuntur: haud sanè vocem emittentia, sed talia prorsus apparentia, qualia à nobis patrata sunt.

μαρτυρῶ *testor*, cum genitiuo iungitur, radix μάρτυρ *testis*.

ἐφίεντα.] nom. plur. præsentis part. neutri verbi ἐφίημι *emitto*.

φαίνοντα.] acc. 1. part. verbi φαίνομαι *in lucem prodeo*. radix φάος, ους, τό, siue φῶς, φωτός, *lux*.

CAP. 70.

NAVIS pontigradæ imitatur transitum breuem finem habens præsentis vitæ status, nos eius nautas fallens, & paulatim protrahens cursum, & ad proprium cuiusque transmittens finem. Si igitur hæc ita se habent, prætercurramus prætercurrentia mundi negotia, accurramúsque in sæcula sæculorum manentibus.

Νηός.] genit. fing. Ionicus à nom. ναῦς, νεώς, & νηός, *nauis*.

πλωτῆρας.] accuſ. plur. nom. πλωτήρ *nauta*, radix πλέω *nauigo*.

λαρυγίζουσι.] nom. præſ. patt. fœm. verbi λαρυγίζω *faucio*, ſumit ſua tempora à ſua radice λάρυγξ *fauces*.

ΚΕΦ. οα'.

Ὀσφραίνεσθαι χὴ τῶν ὀφρύων αὐθέκαστος, μὴ ὡς τοῦ ὑψίκαρας ἐπαιρέσθω, ἀλλ' ἐνοσείτω τὴν ὀφρὺν τῷ ὑποσείοντι, καὶ παυέσθω τῆς καρδίας τῷ ἔπαρσιν. εἰ γὰρ ἐθέλοντι ἀρχὴν ὅτι γῆς, μὴ ἐνοσείτω τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς γῆς· ἀπὸ γὰρ ὅτι θεῖον ἀναβαίνειν, ἐς εἰς αὐτὸν μὴ χεῖρον καταβαίνειν.

ὀσφραίνεσθαι.] *ſonorus*, τὸ ὄζειν.

ὀφρύων.] *uas*, *ſupercilioſus*, rectahit iſtum accentum in antepenultimam propter præpoſitionem, à radice ὀφρὺς *ſupercilium*.

ὑψίκαρας.] cum acuto in antep. quia eſt Atticum.

ΚΕΦ οβ'.

Πόδας ἐχεμύθους αἰσχύνῃ βαστάζων χὴ ὥσπερ οἱ τὰς χλίμακας ἀναβαίνειν ἐξεύ-

παρατείνεται.] idem, à verbo παρατείνω *protraho*, radix τείνω *traho*.

παραπέμπουσι.] idem, à παραπέμπω *transmitto*.

παρεδρεύσωμεν.] prima plur. aor. 2. sub, inusitati thematis παρεδρέω *percurro*.

CAP. 71.

FASTVOSVS & supercilioſus homo, ne vt taurus alticornis, attollatur: ſed animaduertat carnis ſubſiſtentiam, & reprimat cordis tumorem. Nam etſi factus eſt princeps in terra, ne tamen ignoret eſſe è terra, ex humo ad ſolium conſcendens, atque in eam tandem deſcendens.

ἐπαίρου.] 3. ſing. præſ. imp. verbi ἐπαίρομαι *attollor*. radix αἴρω *tollo*.

ἐννοείτω.] 3. ſing. præſ. imp. verbi ἐννοέω *cogito*.

πιέζει.] idem, à verbo πιέζω *premo*, *reprimo*.

γίγνεται.] 3. ſing. perf. med. γίνομαι *fio*.

χοός.] gen. à χοῦς, vt τοῦς.

CAP. 72.

STVDE ſemper, inuictiſſime Imperator. Et ſicut, qui ſcalas aſcen-

μένοι, ἢ πρότερον ἐπὶ τὸ ἄνω φορᾶς, πρὶν αὐτῶν τὰ ἄκρα ἐπιβῶσι βαθμίδος, ὅτου γὰρ ἐντὸς ἔχουσι τὸ κατὰ λόγον ἀναβάσεως, ὅπως αὖ καὶ τῆς ἄνω βασιλείας ἀπολαύσειαν· ὃ καὶ σοὶ πράσσοι Χριστὸς μετὰ τοῦ ὁμοζύγου, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ βασιλευομένων, εἰς τοὺς αἰῶνας, Ἀμήν.

---

dere cæperunt, non priùs deſiſtunt ſurſùm ferri, quàm ad ſupremum perùenerint gradum: Sic quoque ipſe exhibe honeſtorum aſcenſum, vt & ſuperno regno perfruare. Quod tibi tribuat Chriſtus, cum conjuge, Rex omnium, & qui regnant, & regnantur, in ſæcula. AMEN.

Ἀρξάμενοι.] nom. plur. aor. 1. med. verbi ἄρχομαι *incipio*. radix ἀρχὴ *principium*.

ἐπιβῶσι.] 3. plur. imperf. ſub. verbi ἐπιβαίνω *attingo*. radix ἴκω *venio*. cum gen. & accuſ. iungitur.

βαθμίδος.] gen. ſing. à βαθμὶς, ίδος, *gradus*. radix βάω *gradior*.

ἀπολαύσειαν.] 2. perſ. aoriſt. 1. Æolici opt. verbi ἀπολαύω *perfruor*.

πράσσοι.] aor. 2. optat. verbi πρήσσω *prebeo*; cum accuſ. rei, & dat. perſonæ iungitur, vt apud Latinos. radix ἔχω *habeo*.
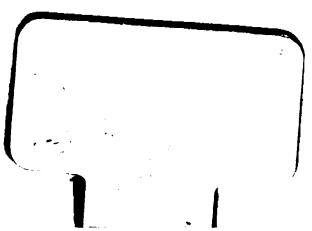
FINIS.